

HUDUNUTO THE BOUND TO THE STREET OF THE STRE

Guidelines for the Alternative Care of Children

แนวปฏิบัติ ด้านการเลี้ยงดูทดแทน สำหรับเด็ก

Guidelines for the Alternative Care of Children

Resolution adopted by the General Assembly on 18 December 2009

[on the report of the Third Committee (A/64/434)]

64/142. Guidelines for the Alternative Care of Children

The General Assembly,

Reaffirming the Universal Declaration of Human Rights¹ and the Convention on the Rights of the Child,² and celebrating the twentieth anniversary of the Convention in 2009,

Reaffirming also all previous resolutions on the rights of the child of the Human Rights Council, the Commission on Human Rights and the General Assembly, the most recent being Council resolutions 7/29 of 28 March 2008,³ 9/13 of 24 September 2008⁴ and 10/8 of 26 March 2009⁵ and Assembly resolution 63/241 of 24 December 2008,

Considering that the Guidelines for the Alternative Care of Children, the text of which is annexed to the present resolution, set out desirable orientations for policy and practice with the intention of enhancing the implementation of the Convention on the Rights of the Child and of relevant provisions of other international instruments regarding the protection and well being of children deprived of parental care or who are at risk of being so,

- 1. Welcomes the Guidelines for the Alternative Care of Children, as contained in the annex to the present resolution, as a set of orientations to help to inform policy and practice;
- 2. Encourages States to take the Guidelines into account and to bring them to the attention of the relevant executive, legislative and judiciary bodies of government, human rights defenders and lawyers, the media and the public in general;
- 3. Requests the Secretary General, within existing resources, to take steps to disseminate the Guidelines in all the official languages of the United Nations, including by transmitting them to all Member States, regional commissions and relevant intergovernmental and non governmental organizations.

65th plenary meeting 18 December 2009

^{*} Reissued for technical reasons on 13 April 2010.

¹ Resolution 217 A (III).

² United Nations, Treaty Series, vol. 1577, No. 27531.

³ See Official Records of the General Assembly, Sixty third Session, Supplement No. 53 (A/63/53), chap. II.

⁴ Ibid., Supplement No. 53A (A/63/53/Add.1), chap. I.

⁵ Ibid., Sixty fourth Session, Supplement No. 53 (A/64/53), chap. II, sect. A.

สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองข้อมติที่

[จากรายงานของคณะกรรมการชุดที่สาม (A/64/434)]

64/142 เรื่องแนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก

สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ

ยืนยัน ถึงหลักการภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน¹ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก² รวมถึงเฉลิมฉลอง วาระครบรอบ 20 ปีของอนุสัญญาฉบับนี้ใน ปี พ.ศ. 2552

ยืนยัน ถึงข้อมติด้านสิทธิเด็กก่อนหน้านี้ทั้งหมดของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน และสมัชชาใหญ่ ซึ่งมติล่าสุดได้แก่ ข้อมติของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน ที่ 7/29 วันที่ 28 มีนาคม 2551³ ข้อมติ ที่ 9/13 วันที่ 24 กันยายน 2551⁴ และข้อมติที่ 10/8 วันที่ 26 มีนาคม 2552⁵ รวมถึงข้อมติของสมัชชาใหญ่ ที่ 63/241 วันที่ 24 ธันวาคม 2551

พิจารณา ว่าแนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็กซึ่งแนบมากับข้อมตินี้ ได้กำหนดทิศทางด้านนโยบาย และวิธีดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการคุ้มครอง และเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับเด็กๆ ที่ไม่ได้รับหรือ เสี่ยงต่อการไม่ได้รับการเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในกติการะหว่างประเทศฉบับอื่นๆ

- 1. ขอรับรองว่า แนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็กซึ่งแนบมากับข้อมตินี้ สามารถใช้เป็นเอกสาร เพื่อกำหนดทิศทางด้านนโยบายและวิธีดำเนินงานในเรื่องนี้
- 2. สนับสนุน รัฐต่างๆ ให้เห็นความสำคัญและผลักดันแนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก สู่กลไกภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ รวมถึงผู้มีหน้าที่ปกป้องสิทธิมนุษยชน นักกฎหมาย สื่อมวลชน และสาธารณชน
- 3. เรียกร้องให้เลขาธิการสหประชาชาติใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อดำเนินขั้นตอนเผยแพร่**แนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดู** ทดแทนสำหรับเด็ก ในภาษาทางการทั้งหมดของสหประชาชาติ และส่งเอกสารเผยแพร่เหล่านั้นไปยังรัฐภาคี และคณะกรรมาธิการภูมิภาคทั้งหมด รวมถึงองค์กรระหว่างรัฐบาล และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง

การประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ 65 18 ธันวาคม 2552

^{*} จัดพิมพ์ขึ้นใหม่เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2553 ด้วยเหตุผลทางเทคนิค

¹ ข้อมติที่ 217 A (III).

² United Nations, Treaty Series, vol. 1577, No. 27531.

[ึ] ดูรายละเอียดได้ที่ Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53 (A/63/53), chap. Ⅱ.

 $^{^4}$ เอกสารเดียวกัน , Supplement No. 53A (A/63/53/Add.1), chap. I.

⁵ เอกสารเดียวกัน, Sixty-fourth Session, Supplement No. 53 (A/64/53), chap. II, sect. A.

Annex

Guidelines for the Alternative Care of Children

I. Purpose

- 1. The present Guidelines are intended to enhance the implementation of the Convention on the Rights of the Child and of relevant provisions of other international instruments regarding the protection and well being of children who are deprived of parental care or who are at risk of being so.
- 2. Against the background of these international instruments and taking account of the developing body of knowledge and experience in this sphere, the Guidelines set out desirable orientations for policy and practice. They are designed for wide dissemination among all sectors directly or indirectly concerned with issues relating to alternative care, and seek in particular:
 - (a) To support efforts to keep children in, or return them to, the care of their family or, failing this, to find another appropriate and permanent solution, including adoption and kafala of Islamic law;
 - (b) To ensure that, while such permanent solutions are being sought, or in cases where they are not possible or are not in the best interests of the child, the most suitable forms of alternative care are identified and provided, under conditions that promote the child's full and harmonious development;
 - (c) To assist and encourage Governments to better implement their responsibilities and obligations in these respects, bearing in mind the economic, social and cultural conditions prevailing in each State; and
 - (d) To guide policies, decisions and activities of all concerned with social protection and child welfare in both the public and the private sectors, including civil society.

II. General principles and perspectives

A. The child and the family

3. The family being the fundamental group of society and the natural environment for the growth, well being and protection of children, efforts should primarily be directed to enabling the child to remain in or return to the care of his/her parents, or when appropriate, other close family members. The State should ensure that families have access to forms of support in the caregiving role.

เอกสารแนบท้าย

แนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก

I. ความมุ่งหมาย

- 1. แนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำอนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในกติการะหว่างประเทศฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง และการเสริมสร้าง ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กที่ไม่ได้อยู่หรือเสี่ยงต่อการไม่ได้รับการเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมี ประสิทธิภาพ
- 2. จากภูมิหลังอันประกอบด้วยกติการะหว่างประเทศฉบับต่างๆ รวมถึงความรู้และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมา แนวปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก ได้กำหนดทิศทางด้านนโยบายและวิธีดำเนินงานที่มีประสิทธิผล โดยถูกออกแบบมาเพื่อการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง สู่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับประเด็น การเลี้ยงดูทดแทน ทั้งนี้ ประเด็นที่แนวปฏิบัตินี้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ
 - (ก) สนับสนุนการดำเนินงานให้เด็กสามารถคงอยู่กับครอบครัวหรือได้กลับคืนสู่ครอบครัว หรือในกรณีที่ไม่อาจ ทำได้ ให้สนับสนุนการแสวงหาทางเลือกอื่น ๆ ที่เหมาะสมและถาวร ซึ่งรวมถึงการรับบุตรบุญธรรม และระบบคาฟาลา (kafala) ตามกฎหมายอิสลาม
 - (ข) สร้างหลักประกันว่า ในระหว่างการแสวงหาการเลี้ยงดูทดแทนแบบถาวร หรือเมื่อไม่สามารถจัดหาทางเลือก ถาวรได้ หรือเมื่อทางเลือกนั้นไม่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก ให้มีการระบุและใช้รูปแบบการเลี้ยงดูทดแทน ที่เหมาะสมที่สุดในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการอย่างกลมกลืนและเต็มที่
 - (ค) ช่วยเหลือและส่งเสริมให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ยกระดับการดำเนินงานตามพันธกรณีและ ความรับผิดชอบของตนในด้านการเลี้ยงดูทดแทน โดยคำนึงถึงเงื่อนไขด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของแต่ละประเทศ รวมถึง
 - (ง) ให้การชี้แนะด้านนโยบาย การตัดสินใจ และกิจกรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดในงานด้านการคุ้มครองทางสังคม และงานสวัสดิการเด็ก ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

II. หลักการทั่วไปและมุมมองของแนวปฏิบัตินี้

ก) เด็กและครอบครัว

3. ด้วยเหตุที่ครอบครัวคือกลุ่มพื้นฐานทางสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับการเจริญเติบโต ความเป็นอยู่ที่ดี และการคุ้มครองของเด็ก มาตรการขั้นแรกจึงเน้นให้เด็กสามารถคงอยู่กับพ่อแม่ หรือคืนสู่ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือได้รับการเลี้ยงดูโดยญาติสนิทในกรณีที่เหมาะสม โดยรัฐควรสร้างหลักประกัน ให้ครอบครัวของเด็กเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้ครอบครัวสามารถดูแลเด็กได้

- 4. Every child and young person should live in a supportive, protective and caring environment that promotes his/her full potential. Children with inadequate or no parental care are at special risk of being denied such a nurturing environment.
- 5. Where the child's own family is unable, even with appropriate support, to provide adequate care for the child, or abandons or relinquishes the child, the State is responsible for protecting the rights of the child and ensuring appropriate alternative care, with or through competent local authorities and duly authorized civil society organizations. It is the role of the State, through its competent authorities, to ensure the supervision of the safety, well being and development of any child placed in alternative care and the regular review of the appropriateness of the care arrangement provided.
- 6. All decisions, initiatives and approaches falling within the scope of the present Guidelines should be made on a case by case basis, with a view, notably, to ensuring the child's safety and security, and must be grounded in the best interests and rights of the child concerned, in conformity with the principle of non discrimination and taking due account of the gender perspective. They should respect fully the child's right to be consulted and to have his/her views duly taken into account in accordance with his/her evolving capacities, and on the basis of his/her access to all necessary information. Every effort should be made to enable such consultation and information provision to be carried out in the child's preferred language.
- 7. In applying the present Guidelines, determination of the best interests of the child shall be designed to identify courses of action for children deprived of parental care, or at risk of being so, that are best suited to satisfying their needs and rights, taking into account the full and personal development of their rights in their family, social and cultural environment and their status as subjects of rights, both at the time of the determination and in the longer term. The determination process should take account of, inter alia, the right of the child to be heard and to have his/her views taken into account in accordance with his/her age and maturity.
- 8. States should develop and implement comprehensive child welfare and protection policies within the framework of their overall social and human development policy, with attention to the improvement of existing alternative care provision, reflecting the principles contained in the present Guidelines.
- 9. As part of efforts to prevent the separation of children from their parents, States should seek to ensure appropriate and culturally sensitive measures:
 - (a) To support family caregiving environments whose capacities are limited by factors such as disability, drug and alcohol misuse, discrimination against families with indigenous or minority backgrounds, and living in armed conflict regions or under foreign occupation;

- 4. เด็กและเยาวชนทุกคนควรดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ให้ความสนับสนุน คุ้มครอง และเอาใจใส่ ซึ่งส่งเสริม ให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพ ด้วยเหตุนี้ เด็กที่ขาดหรือไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเพียงพอจากพ่อแม่ จึงเสี่ยง ต่อการถูกปิดกั้นจากสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลนั้น
- 5. ในกรณีที่ครอบครัวไม่สามารถให้การเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสม ทอดทิ้ง หรือสละการเลี้ยงดูลูก แม้ว่าได้รับ การสนับสนุนอย่างเพียงพอแล้วก็ตาม รัฐมีหน้าที่ให้การคุ้มครองสิทธิของเด็กคนนั้น และสร้างหลักประกันให้เขา หรือเธอได้รับการเลี้ยงดูทดแทนอย่างเหมาะสมโดยหรือผ่านทางหน่วยราชการท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่ หรือองค์กรภาคประชาสังคมที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ บทบาทของรัฐโดยผ่านทางหน่วยราชการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ก็คือการกำกับควบคุมเพื่อสร้างหลักประกันให้เด็กทุกคนภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนได้รับ ความปลอดภัย มีความเป็นอยู่ที่ดี และมีพัฒนาการอย่างสมบูรณ์ โดยทำการทบทวนอย่างสม่ำเสมอว่ารูปแบบ การเลี้ยงดูทดแทนที่จัดให้แก่เด็กนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่
- 6. การตัดสินใจ ความริเริ่ม และวิธีการใดๆ ภายใต้ขอบเขตของแนวปฏิบัตินี้ ให้กระทำในลักษณะรายกรณี โดยคำนึงถึงการสร้างหลักประกันด้านความปลอดภัยและความมั่นคงของเด็ก โดยยึดหลักประโยชน์สูงสุด และสิทธิของเด็กคนนั้น และให้เป็นไปตามหลักการไม่เลือกปฏิบัติ และมุมมองด้านมิติหญิงชาย รวมถึงเคารพ สิทธิของเด็กอย่างเต็มที่ในเรื่องการมีส่วนร่วมหารือ การนำความคิดเห็นของเด็กตามสมควรแก่ระดับพัฒนาการ และวุฒิภาวะมาร่วมประกอบการพิจารณาและสิทธิในการได้รับและเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ ควรใช้ความพยายามทั้งหมดเพื่อให้การหารือ การให้ข้อมูลเป็นไปในภาษาที่เด็กมีความถนัดสูงสุด
- 7. ในการนำ**แนวปฏิบัติ**นี้ไปปรับใช้นั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กในการกำหนดแนวทางดำเนินการ สำหรับเด็ก ๆ ที่ไม่ได้รับหรือเสี่ยงต่อการไม่ได้รับการเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ โดยให้แนวทางที่กำหนดนั้นตอบสนอง ต่อความต้องการและสิทธิของเด็กอย่างสูงสุด ทั้งในระหว่างการกำหนดแนวทางดำเนินการและในระยะยาว โดยคำนึงถึงการมีพัฒนาการด้านสิทธิของเด็กอย่างเต็มที่ในสภาพแวดล้อมของครอบครัว สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงสถานะของเด็กที่เป็นเจ้าของแห่งสิทธิ อีกทั้งกระบวนการกำหนดแนวทางดังกล่าว ควรให้ความสำคัญ กับสิทธิด้านต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งรวมถึงสิทธิในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีการรับฟังและนำมาพิจารณาตามสมควร แก่อายุและวุฒิภาวะของเขาหรือเธอ
- 8. รัฐควรพัฒนาและดำเนินนโยบายด้านสวัสดิการและการคุ้มครองเด็กอย่างรอบด้านและมีประสิทธิผล ภายใต้กรอบนโยบายแม่บทด้านการพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับ การดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน ซึ่งสะท้อนถึงหลักการใน**แนวปฏิบัติ**นี้
- 9. ในการป้องกันไม่ให้เด็กๆ ต้องแยกจากพ่อแม่นั้น การดำเนินงานด้านหนึ่งที่รัฐควรกระทำคือการประกัน ให้มีมาตรการที่เหมาะสมและคำนึงถึงความอ่อนไหวเชิงวัฒนธรรม เช่น
 - (ก) การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่การเลี้ยงดูลูกๆ ให้กับครอบครัวที่ประสบปัญหาจากปัจจัยต่างๆ เช่น มีสมาชิกครอบครัวเป็นผู้ทุพพลภาพ ติดเหล้าหรือยาเสพติด ถูกเลือกปฏิบัติเพราะเป็นชนพื้นเมือง หรือชนกลุ่มน้อย อาศัยในพื้นที่ความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ หรือพื้นที่ซึ่งถูกยึดครองโดยต่างชาติ

- (b) To provide appropriate care and protection for vulnerable children, such as child victims of abuse and exploitation, abandoned children, children living on the street, children born out of wedlock, unaccompanied and separated children, internally displaced and refugee children, children of migrant workers, children of asylum seekers, or children living with or affected by HIV/AIDS and other serious illnesses.
- 10. Special efforts should be made to tackle discrimination on the basis of any status of the child or parents, including poverty, ethnicity, religion, sex, mental and physical disability, HIV/AIDS or other serious illnesses, whether physical or mental, birth out of wedlock, and socio economic stigma, and all other statuses and circumstances that can give rise to relinquishment, abandonment and/or removal of a child.

B. Alternative care

- 11. All decisions concerning alternative care should take full account of the desirability, in principle, of maintaining the child as close as possible to his/her habitual place of residence, in order to facilitate contact and potential reintegration with his/her family and to minimize disruption of his/her educational, cultural and social life.
- 12. Decisions regarding children in alternative care, including those in informal care, should have due regard for the importance of ensuring children a stable home and of meeting their basic need for safe and continuous attachment to their caregivers, with permanency generally being a key goal.
- 13. Children must be treated with dignity and respect at all times and must benefit from effective protection from abuse, neglect and all forms of exploitation, whether on the part of care providers, peers or third parties, in whatever care setting they may find themselves.
- 14. Removal of a child from the care of the family should be seen as a measure of last resort and should, whenever possible, be temporary and for the shortest possible duration. Removal decisions should be regularly reviewed and the child's return to parental care, once the original causes of removal have been resolved or have disappeared, should be in the best interests of the child, in keeping with the assessment foreseen in paragraph 49 below.
- 15. Financial and material poverty, or conditions directly and uniquely imputable to such poverty, should never be the only justification for the removal of a child from parental care, for receiving a child into alternative care, or for preventing his/her reintegration, but should be seen as a signal for the need to provide appropriate support to the family.
- 16. Attention must be paid to promoting and safeguarding all other rights of special pertinence to the situation of children without parental care, including, but not limited to, access to education, health and other basic services, the right to identity, freedom of religion or belief, language and protection of property and inheritance rights.

- (ข) การจัดระบบเลี้ยงดูและคุ้มครองที่เหมาะสมแก่เด็กกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กที่ตกเป็นเหยื่อการละเมิด ทอดทิ้ง หรือแสวงหาประโยชน์ เด็กเร่ร่อน เด็กนอกสมรส เด็กที่อยู่ตามลำพัง เด็กที่พลัดแยกจากผู้ปกครอง เด็กที่ถูกย้ายจากพื้นที่อาศัยเดิมภายในประเทศ เด็กผู้ลี้ภัย ลูกหลานของแรงงานอพยพ ลูกหลาน ของผู้แสวงหาที่พักพิง เด็กติดเชื้อเอชไอวี และเด็กที่ติดเชื้อโรคร้ายแรงอื่น ๆ
- 10. ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการมุ่งขจัดปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อเด็ก ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกพ่อแม่ สละการเลี้ยงดู ถูกทอดทิ้ง และ/หรือการที่เด็กออกจากครอบครัว ด้วยสาเหตุจากสถานะของเด็กหรือพ่อแม่ ซึ่งได้แก่ ความยากจน กลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา เพศ ความทุพพลภาพทางร่างกายหรือจิตใจ การมีสถานะ เป็นเด็กนอกสมรส และการมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ถูกตั้งข้อรังเกียจ เป็นต้น

ข) การเลี้ยงดูทดแทน

- 11. การตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูทดแทนนั้น โดยหลักการแล้ว ต้องมุ่งให้เด็กได้อยู่ใกล้บริเวณที่อยู่อาศัยเดิม มากที่สุดเท่าที่เป็นได้ เพื่อให้เด็กสามารถติดต่อกับครอบครัวได้สะดวก และเป็นประโยชน์ต่อการกลับคืน สู่ครอบครัวในอนาคต รวมถึงลดผลกระทบต่อการศึกษา วิถีทางวัฒนธรรม และสังคมของเด็ก
- 12. การตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับเด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทน ซึ่งรวมถึงเด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทน ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ควรมุ่งให้เด็กได้มีบ้านถาวร ได้รับความปลอดภัย และเกิดความผูกพันอย่างต่อเนื่อง กับผู้เลี้ยงดู ทั้งนี้ เป้าหมายหลักโดยทั่วไป คือ การเลี้ยงดูทดแทนที่มีลักษณะถาวร
- 13. เด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนทุกรูปแบบ ต้องได้รับการปฏิบัติจากผู้ให้การเลี้ยงดูทดแทน เพื่อน ๆ และบุคคลที่สามอย่างให้เกียรติและเคารพโดยไม่มีข้อยกเว้น รวมถึงต้องได้รับการคุ้มครองจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง และแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบ
- 14. ให้ใช้การแยกเด็กจากครอบครัวเป็นทางเลือกสุดท้าย และหากเป็นได้ ควรเป็นเพียงมาตรการชั่วคราวและมี ช่วงเวลาสั้นที่สุด โดยให้ทบทวนอย่างสม่ำเสมอว่ายังควรใช้มาตรการนี้ต่อไปหรือไม่ และเมื่อต้นเหตุที่ทำให้ ต้องใช้มาตรการแยกเด็กถูกแก้ไขหรือหมดไปแล้ว การคืนเด็กสู่ครอบครัวควรกระทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของเขา หรือเธอเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินตามข้อ 49 ของ**แนวปฏิบัตินี้**
- 15. หากขาดปัจจัยอื่นที่มีน้ำหนักเพียงพอ ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความขัดสนด้านวัตถุ หรือปัญหาอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่อง กับความยากจน ย่อมไม่ใช่ข้ออ้างที่สมเหตุผลสำหรับการใช้มาตรการแยกเด็กจากพ่อแม่ หรือรับเด็กเข้าสู่ระบบ เลี้ยงดูทดแทน หรือขัดขวางมิให้เด็กได้กลับคืนสู่ครอบครัว ในทางตรงกันข้าม ปัญหาความยากจนเป็นสัญญาณ ชี้ถึงความจำเป็นที่ต้องให้ความสนับสนุนอย่างเหมาะสมแก่ครอบครัว
- 16. ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านอื่นๆ ซึ่งยึดโยงโดยตรงกับสถานการณ์ของเด็กที่ขาด การเลี้ยงดูจากพ่อแม่ อันได้แก่ สิทธิทางการศึกษา การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การได้รับบริการด้านอื่น ๆ สิทธิเชิงอัตลักษณ์ เสรีภาพทางศาสนาหรือความเชื่อ เสรีภาพทางภาษา สิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในมรดก

- 17. Siblings with existing bonds should in principle not be separated by placements in alternative care unless there is a clear risk of abuse or other justification in the best interests of the child. In any case, every effort should be made to enable siblings to maintain contact with each other, unless this is against their wishes or interests.
- 18. Recognizing that, in most countries, the majority of children without parental care are looked after informally by relatives or others, States should seek to devise appropriate means, consistent with the present Guidelines, to ensure their welfare and protection while in such informal care arrangements, with due respect for cultural, economic, gender and religious differences and practices that do not conflict with the rights and best interests of the child.
- 19. No child should be without the support and protection of a legal guardian or other recognized responsible adult or competent public body at any time.
- 20. The provision of alternative care should never be undertaken with a prime purpose of furthering the political, religious or economic goals of the providers.
- 21. The use of residential care should be limited to cases where such a setting is specifically appropriate, necessary and constructive for the individual child concerned and in his/her best interests.
- 22. In accordance with the predominant opinion of experts, alternative care for young children, especially those under the age of 3 years, should be provided in family based settings. Exceptions to this principle may be warranted in order to prevent the separation of siblings and in cases where the placement is of an emergency nature or is for a predetermined and very limited duration, with planned family reintegration or other appropriate long term care solution as its outcome.
- 23. While recognizing that residential care facilities and family based care complement each other in meeting the needs of children, where large residential care facilities (institutions) remain, alternatives should be developed in the context of an overall deinstitutionalization strategy, with precise goals and objectives, which will allow for their progressive elimination. To this end, States should establish care standards to ensure the quality and conditions that are conducive to the child's development, such as individualized and small group care, and should evaluate existing facilities against these standards. Decisions regarding the establishment of, or permission to establish, new residential care facilities, whether public or private, should take full account of this deinstitutionalization objective and strategy.

Measures to promote application

24. States should, to the maximum extent of their available resources and, where appropriate, within the framework of development cooperation, allocate human and financial resources to ensure the optimal and progressive implementation of the present Guidelines throughout their respective territories in a timely manner. States should facilitate active cooperation among all relevant authorities and the mainstreaming of child and family welfare issues within all ministries directly or indirectly concerned.

- 17. ตามหลักการ พี่น้องที่ยังมีความใกล้ชิดกันอยู่ต้องไม่ถูกแยกจากกันในการเลี้ยงดูทดแทน เว้นแต่กรณีที่เสี่ยง ต่อการกระทำละเมิดอย่างชัดเจน หรือมีเหตุผลอื่น ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยสำหรับทุกกรณี ควรดำเนินการอย่างเต็มที่เพื่อให้พี่น้องสามารถติดต่อกัน นอกจากการติดต่อนั้นจะไม่เป็นที่ต้องการหรือ ไม่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก
- 18. ด้วยความตระหนักว่าในประเทศส่วนใหญ่ เด็ก ๆ ที่ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่มักได้รับการเลี้ยงดูในลักษณะ ไม่เป็นทางการจากญาติหรือคนอื่นๆ ดังนั้น รัฐควรสรรหามาตรการสนับสนุนอย่างเหมาะสม โดยมีความสอดคล้อง กับ**แนวปฏิบัติ**นี้ เพื่อสร้างหลักประกันด้านสวัสดิการและความคุ้มครองแก่เด็กเหล่านี้ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ เพศ ศาสนา และวิถีปฏิบัติซึ่งไม่ขัดแย้งกับสิทธิและประโยชน์สูงสุดของเด็ก
- 19. เด็กทุกคนต้องอยู่ภายใต้การสนับสนุนและคุ้มครองตลอดเวลา จากผู้ปกครองตามกฎหมาย ผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ หรือหน่วยงานรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่
- 20. การดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน ต้องไม่กระทำเพื่อมุ่งรับใช้เป้าหมายทางการเมือง ศาสนา หรือเศรษฐกิจ ของผู้ดำเนินการ
- 21. ควรใช้การเลี้ยงดูทดแทนแก่เด็กในรูปแบบสถานสงเคราะห์ เฉพาะสำหรับกรณีที่รูปแบบดังกล่าว มีความเหมาะสม จำเป็น และเอื้ออำนวยต่อพัฒนาการเด็กคนนั้น รวมถึงเป็นประโยชน์สูงสุดต่อเขาหรือเธอเท่านั้น
- 22. บรรดาผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องกันว่า เด็กเล็กควรได้รับการเลี้ยงดูทดแทนในรูปแบบที่มีสภาพแวดล้อม แบบครอบครัว โดยเฉพาะสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ปี ยกเว้นกรณีที่ต้องเลี่ยงไม่ให้พี่น้องถูกแยกจากกัน หรือเป็นการส่งเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูอย่างฉุกเฉิน หรือมีการกำหนดแผนไว้แล้วว่าเป็นการเลี้ยงดู เพียงชั่วเวลาสั้น ๆ ก่อนคืนเด็กสู่ครอบครัว หรือก่อนการใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาระยะยาว
- 23. แม้ว่าการเลี้ยงดูทดแทนในสถานสงเคราะห์และในรูปแบบที่มีสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว มีส่วนส่งเสริม ซึ่งกันและกัน แต่ในประเทศที่ยังคงมีสถานสงเคราะห์ขนาดใหญ่ รัฐควรพัฒนาทางเลือกอื่น ๆ โดยมีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ชัดเจนเพื่อให้สามารถลดจำนวนสถานสงเคราะห์อย่างรวดเร็ว ภายใต้ยุทธศาสตร์ซึ่งมุ่งยกเลิก การเลี้ยงดูทดแทนในรูปแบบสถานสงเคราะห์โดยสิ้นเชิง ในการนี้ รัฐควรกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดูเพื่อสร้าง หลักประกันด้านคุณภาพและสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อพัฒนาการของเด็ก เช่น การเลี้ยงดูเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มย่อย รวมถึงประเมินสถานสงเคราะห์ที่เหลืออยู่ตามมาตรฐานนี้ ทั้งนี้ ในการพิจารณาจัดตั้ง หรืออนุญาตให้จัดตั้งสถานสงเคราะห์ใหม่ของทั้งภาครัฐและเอกชน รัฐควรให้ความสำคัญอย่างเต็มที่ กับยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์การลดจำนวนสถานสงเคราะห์

มาตรการส่งเสริมการดำเนินงานตามแนวปฏิบัตินี้

24. รัฐควรจัดสรรทรัพยากรด้านบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างเต็มที่ รวมถึงใช้ทรัพยากรภายใต้กรอบ ความร่วมมือด้านการพัฒนาในกรณีที่เหมาะสม เพื่อประกันให้เกิดผลและความก้าวหน้าสูงสุดในการดำเนินงาน ตามแนวปฏิบัตินี้ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศอย่างทันต่อสถานการณ์ รัฐควรเสริมสร้างความร่วมมืออย่างจริงจัง ระหว่างทุกหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงยกประเด็นด้านสวัสดิการเด็กและครอบครัวให้เป็นภารกิจหลัก ของทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

- 25. States are responsible for determining any need for, and requesting, international cooperation in implementing the present Guidelines. Such requests should be given due consideration and should receive a favourable response wherever possible and appropriate. The enhanced implementation of the present Guidelines should figure in development cooperation programmes. When providing assistance to a State, foreign entities should abstain from any initiative inconsistent with the Guidelines.
- 26. Nothing in the present Guidelines should be interpreted as encouraging or condoning lower standards than those that may exist in given States, including in their legislation. Similarly, competent authorities, professional organizations and others are encouraged to develop national or professionally specific guidelines that build upon the letter and spirit of the present Guidelines.

III. Scope of the Guidelines

- 27. The present Guidelines apply to the appropriate use and conditions of alternative formal care for all persons under the age of 18 years, unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier. Only where indicated do the Guidelines also apply to informal care settings, having due regard for both the important role played by the extended family and the community and the obligations of States for all children not in the care of their parents or legal and customary caregivers, as set out in the Convention on the Rights of the Child.²
- 28. Principles in the present Guidelines are also applicable, as appropriate, to young persons already in alternative care and who need continuing care or support for a transitional period after reaching the age of majority under applicable law.
- 29. For the purposes of the present Guidelines, and subject, notably, to the exceptions listed in paragraph 30 below, the following definitions shall apply:
 - (a) Children without parental care: all children not in the overnight care of at least one of their parents, for whatever reason and under whatever circumstances. Children without parental care who are outside their country of habitual residence or victims of emergency situations may be designated as:
 - (i) "Unaccompanied" if they are not cared for by another relative or an adult who by law or custom is responsible for doing so; or
 - (ii) "Separated" if they are separated from a previous legal or customary primary caregiver, but who may nevertheless be accompanied by another relative;
 - (b) Alternative care may take the form of:
 - (i) Informal care: any private arrangement provided in a family environment, whereby the child is looked after on an ongoing or indefinite basis by relatives or friends (informal kinship care) or by others in their individual capacity, at the initiative of the child, his/her parents or other person without this arrangement having been ordered by an administrative or judicial authority or a duly accredited body;

- 25. รัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนว่า มีความจำเป็นต้องขอรับความร่วมมือระดับนานาชาติ เพื่อดำเนินงานตามแนวปฏิบัตินี้หรือไม่ โดยการร้องขอดังกล่าวควรได้รับการตอบรับอย่างเหมาะสมเท่าที่เป็นไปได้ และควรมีการดำเนินงานในลักษณะโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนา ทั้งนี้ องค์กรต่างประเทศที่ให้ ความช่วยเหลือในโครงการดังกล่าว ควรละเว้นการเสนอแนะความริเริ่มใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัตินี้
- 26. แนวปฏิบัตินี้ ไม่มีเนื้อหาส่วนใดที่นำไปใช้เป็นข้ออ้างเพื่อลดระดับมาตรฐานเดิมของแต่ละประเทศได้ ซึ่งรวมถึง ระดับมาตรฐานทางนิติบัญญัติของประเทศนั้น ๆ ในทำนองเดียวกัน ขอสนับสนุนให้หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ องค์กรวิชาชีพ และองค์กรอื่น ๆ นำเนื้อหาและเจตนารมณ์ของแนวปฏิบัตินี้ ไปจัดทำแนวปฏิบัติระดับชาติ หรือระดับวิชาชีพด้วย

III. ขอบข่ายของแนวปฏิบัตินี้

- 27. **แนวปฏิบัติ**นี้ ครอบคลุมการเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของการเลี้ยงดูทดแทนในลักษณะเป็นทางการ สำหรับบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีทั้งหมด ยกเว้นกรณีที่กฎหมายของประเทศกำหนดอายุที่เด็กบรรลุนิติภาวะไว้ ต่ำกว่า 18 ปี อีกทั้งครอบคลุมถึงรูปแบบอื่น ๆ ของการเลี้ยงดูทดแทนอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อมีการกล่าวถึง ในบางส่วนของแนวปฏิบัตินี้ ซึ่งยอมรับความสำคัญของบทบาทครอบครัวขยายและชุมชน รวมถึงบทบาทของรัฐ ตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก² ที่มีต่อเด็กซึ่งขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูตามประเพณี หรือผู้เลี้ยงดูตามกฎหมาย
- 28. ในกรณีที่เหมาะสม หลักการใน**แนวปฏิบัติ**นี้ยังครอบคลุมถึงเยาวชนที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนแล้ว และหลังจากมีอายุครบเกณฑ์บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย ยังจำเป็นต้องได้รับการเลี้ยงดูหรือการสนับสนุน ในช่วงเปลี่ยนผ่าน เพื่อการปรับตัวอีกระยะหนึ่ง
- 29. นิยามศัพท์ตามความมุ่งหมายของ**แนวปฏิบัติ**นี้ ยกเว้นกรณีที่ระบุไว้ในข้อ 30
 - (ก) เด็กที่ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ (Children Without Parental Care) หมายถึง เด็กทุกคนที่ไม่ได้รับ การดูแลตลอดคืนจากพ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่ ไม่ว่าด้วยสาเหตุหรือเนื่องจากสถานการณ์ใด ทั้งนี้ หากเด็กเหล่านี้อาศัยอยู่นอกประเทศของตน หรือตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น อาจระบุได้ว่าเป็น
 - (i) "เด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดู" (Unaccompanied) หากขาดการเลี้ยงดูโดยญาติ หรือโดยผู้ใหญ่ซึ่งมีหน้าที่ เลี้ยงดูตามกฎหมายหรือตามประเพณี
 - (ii) "เด็กที่ถูกแยกจากผู้ปกครอง" (Separated) หากถูกแยกจากผู้เลี้ยงดูตามกฎหมายหรือตามประเพณี แต่อาจยังคงมีญาติให้การเลี้ยงดูแทน
 - (ข) การเลี้ยงดูทดแทนแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ
 - (i) การเลี้ยงดูทดแทนในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งหมายถึงญาติ เพื่อน หรือบุคคลอื่น รับเลี้ยงดูเด็ก ในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัวโดยไม่กำหนดระยะเวลา และเป็นการตกลงกันเองจากการริเริ่ม ของตัวเด็กเอง พ่อแม่ของเด็ก หรือบุคคลอื่น โดยไม่ใช่การปฏิบัติตามคำสั่งของหน่วยงานปกครอง ศาล หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการด้านนี้

- (ii) Formal care: all care provided in a family environment which has been ordered by a competent administrative body or judicial authority, and all care provided in a residential environment, including in private facilities, whether or not as a result of administrative or judicial measures;
- (c) With respect to the environment where it is provided, alternative care may be:
 - (i) Kinship care: family based care within the child's extended family or with close friends of the family known to the child, whether formal or informal in nature;
 - (ii) Foster care: situations where children are placed by a competent authority for the purpose of alternative care in the domestic environment of a family other than the children's own family that has been selected, qualified, approved and supervised for providing such care;
 - (iii) Other forms of family based or family like care placements;
 - (iv) Residential care: care provided in any non family based group setting, such as places of safety for emergency care, transit centres in emergency situations, and all other short and long term residential care facilities, including group homes;
 - (v) Supervised independent living arrangements for children;
- (d) With respect to those responsible for alternative care:
 - (i) Agencies are the public or private bodies and services that organize alternative care for children;
 - (ii) Facilities are the individual public or private establishments that provide residential care for children.
- 30. The scope of alternative care as foreseen in the present Guidelines does not extend, however, to:
 - (a) Persons under the age of 18 years who are deprived of their liberty by decision of a judicial or administrative authority as a result of being alleged as, accused of or recognized as having infringed the law, and whose situation is covered by the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice⁶ and the United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of Their Liberty; ⁷
 - (b) Care by adoptive parents from the moment the child concerned is effectively placed in their custody pursuant to a final adoption order, as of which moment, for the purposes of the present Guidelines, the child is considered to be in parental care. The Guidelines are, however, applicable to pre adoption or probationary placement of a child with the prospective adoptive parents, as far as they are compatible with requirements governing such placements as stipulated in other relevant international instruments;

⁶ Resolution 40/33, annex.

⁷ Resolution 45/113, annex.

(ii) การเลี้ยงดูทดแทนในลักษณะที่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึง การเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว ตามคำสั่งของหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือศาล และการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ของภาครัฐและ เอกชน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผลจากมาตรการของฝ่ายปกครองหรือศาล

(ค) สภาพแวดล้อมของการเลี้ยงดูทดแทนแบ่งออกได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

- (i) การเลี้ยงดูโดยเครือญาติ (Kinship) หมายถึงการเลี้ยงดูเด็กในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว โดยครอบครัวขยาย หรือโดยเพื่อนสนิทของครอบครัวซึ่งเป็นบุคคลที่เด็กรู้จัก การเลี้ยงดูโดยเครือญาติ อาจมีลักษณะเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้
- (ii) ครอบครัวอุปถัมภ์ (Foster) หมายถึงกรณีที่หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ จัดให้เด็กได้รับการเลี้ยงดู ในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัวซึ่งไม่ใช่ครอบครัวของเด็กเอง โดยครอบครัวที่รับเลี้ยงได้ผ่าน การพิจารณาว่าสามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม รวมถึงมีการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง
- (iii) รูปแบบอื่นๆ ของการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว หรือคล้ายครอบครัว (Other forms of family-based or family-like care placement)
- (iv) การเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ (Residential care) ครอบคลุมถึงการเลี้ยงดูกลุ่มเด็กในสภาพแวดล้อม ที่ต่างจากครอบครัว เช่น สถานที่ให้การดูแลฉุกเฉินแก่เด็ก สถานพักพิงสำหรับกรณีฉุกเฉิน ก่อนการส่งต่อเด็ก สถานสงเคราะห์ทุกประเภทที่รับเลี้ยงเด็กระยะสั้นหรือยาว รวมถึงการจัดบริการ แบบกลุ่มบ้าน (Group home)
- (v) การให้เด็กใช้ชีวิตโดยอิสระภายใต้การกำกับดูแล (Supervised independent living arrangement)

(ง) องค์กรซึ่งดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน

- (i) หน่วยงาน/องค์กร หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินงานด้านการเลี้ยงดูทดแทน สำหรับเด็ก
- (ii) สถานรองรับ (Facilities) หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนเพื่อให้การดูแล ในรูปแบบสถานสงเคราะห์

30. **แนวปฏิบัตินี้**ไม่ครอบคลุมถึงกรณีต่อไปนี้

- (ก) บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่ถูกจำกัดอิสรภาพตามคำสั่งของศาลหรือฝ่ายปกครอง เนื่องจากถูกต้องหา กล่าวหา หรือระบุว่าได้ละเมิดกฎหมาย โดยสถานการณ์ของเด็กกลุ่มนี้อยู่ภายใต้การคุ้มครองตามมาตรฐาน ขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน⁶ รวมถึง กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งถูกลิดรอนเสรีภาพ⁷
- (ข) กรณีการรับบุตรบุญธรรม โดยนับจากเวลาที่เด็กเข้าสู่การเลี้ยงดูโดยครอบครัวที่ขอรับเป็นบุตรบุญธรรม แม้ว่าขั้นตอนทางกฎหมายยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งแนวปฏิบัตินี้ถือว่าเด็กคนนั้นได้รับการเลี้ยงดูโดยพ่อแม่แล้ว แต่แนวปฏิบัตินี้ยังคงครอบคลุมถึงกรณีเด็กที่อยู่ระหว่างขั้นทดสอบการเลี้ยงดูของครอบครัวที่ขอรับ เป็นบุตรบุญธรรม หากกรณีดังกล่าวสอดคล้องกับเงื่อนไขด้านนี้ในกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

⁶ ข้อมติที่ 40/33. annex.

⁷ ข้อมติที่ 45/113, annex.

- (c) Informal arrangements whereby a child voluntarily stays with relatives or friends for recreational purposes and reasons not connected with the parents' general inability or unwillingness to provide adequate care.
- 31. Competent authorities and others concerned are also encouraged to make use of the present Guidelines, as applicable, at boarding schools, hospitals, centres for children with mental and physical disabilities or other special needs, camps, the workplace and other places which may be responsible for the care of children.

IV. Preventing the need for alternative care

A. Promoting parental care

- 32. States should pursue policies that ensure support for families in meeting their responsibilities towards the child and promote the right of the child to have a relationship with both parents. These policies should address the root causes of child abandonment, relinquishment and separation of the child from his/her family by ensuring, inter alia, the right to birth registration, and access to adequate housing and to basic health, education and social welfare services, as well as by promoting measures to combat poverty, discrimination, marginalization, stigmatization, violence, child maltreatment and sexual abuse, and substance abuse.
- 33. States should develop and implement consistent and mutually reinforcing family oriented policies designed to promote and strengthen parents' ability to care for their children.
- 34. States should implement effective measures to prevent child abandonment, relinquishment and separation of the child from his/her family. Social policies and programmes should, inter alia, empower families with attitudes, skills, capacities and tools to enable them to provide adequately for the protection, care and development of their children. The complementary capacities of the State and civil society, including non governmental and community based organizations, religious leaders and the media should be engaged to this end. These social protection measures should include:
 - (a) Family strengthening services, such as parenting courses and sessions, the promotion of positive parent child relationships, conflict resolution skills, opportunities for employment and income generation and, where required, social assistance;
 - (b) Supportive social services, such as day care, mediation and conciliation services, substance abuse treatment, financial assistance, and services for parents and children with disabilities. Such services, preferably of an integrated and non intrusive nature, should be directly accessible at the community level and should actively involve the participation of families as partners, combining their resources with those of the community and the carer;

- (ค) กรณีที่เด็กเลือกอาศัยอยู่กับญาติหรือเพื่อนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือด้วยสาเหตุ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับความไม่สามารถหรือไม่พร้อมของพ่อแม่ ในการให้การเลี้ยงดูเด็กคนนั้น
- 31. ขอสนับสนุนให้หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ นำ**แนวปฏิบัติ**นี้ไปใช้ตามความเหมาะสม ในโรงเรียนประจำ โรงพยาบาล ศูนย์พัฒนาเด็ก ที่มีความทุพพลภาพทางร่างกายหรือจิตใจ หรือมีความต้องการ พิเศษในด้านอื่น ๆ ค่ายเยาวชน สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่น ๆ ซึ่งอาจมีหน้าที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็ก

IV. มาตรการป้องกันไม่ให้เด็กต้องเข้าสู่ระบบการเลี้ยงดูทดแทน

ก) ส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กโดยพ่อแม่

- 32. รัฐควรดำเนินนโยบายมุ่งสนับสนุนให้ครอบครัวสามารถเลี้ยงดูลูกได้อย่างเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริม สิทธิของเด็กในการมีความสัมพันธ์กับทั้งพ่อและแม่ โดยทั้งสองนโยบายควรมุ่งแก้ที่ต้นตอของปัญหาเด็ก ถูกพ่อแม่สละการเลี้ยงดู ถูกทอดทิ้ง หรือถูกแยกจากครอบครัว ด้วยการสร้างหลักประกันสิทธิของเด็กในด้าน ต่างๆ ซึ่งรวมถึงสิทธิในการจดทะเบียนเกิด การมีบ้านที่เหมาะสม การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การศึกษา และ สวัสดิการสังคม อีกทั้งส่งเสริมมาตรการขจัดความยากจน การเลือกปฏิบัติ การกีดกันให้เป็นคนชายขอบ การตีตราความรุนแรง การปฏิบัติโดยมิชอบต่อเด็ก การละเมิดทางเพศ และการใช้สารเสพติด
- 33. รัฐควรจัดทำนโยบายด้านต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญกับครอบครัว และดำเนินนโยบายเหล่านี้อย่างสอดคล้อง และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวในการเลี้ยงดูลูก
- 34. รัฐควรดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิผล เพื่อป้องกันการทอดทิ้งเด็ก การสละเด็กโดยพ่อแม่ และการแยกเด็กจาก ครอบครัว นโยบายและแผนงานทางสังคมของรัฐ ควรมุ่งช่วยเหลือครอบครัวในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง ช่วยให้ครอบครัวมีทัศนคติ ความชำนาญ ขีดความสามารถ และเครื่องมืออย่างเพียงพอสำหรับการคุ้มครอง เลี้ยงดู และพัฒนาลูก ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ควรมีการรวมพลังกันระหว่างรัฐ ภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนา เอกชน องค์กรท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา และสื่อมวลชนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายนี้ ในลักษณะมาตรการคุ้มครอง ทางสังคม อันได้แก่
 - (ก) บริการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว เช่น จัดอบรมวิธีการเลี้ยงดูลูกสำหรับพ่อแม่ ส่งเสริม ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่กับลูก ๆ เพิ่มทักษะการจัดการกับความขัดแย้ง เพิ่มโอกาสการจ้างงาน และช่องทางสร้างรายได้ และจัดบริการให้ความช่วยเหลือทางสังคมหากมีความจำเป็น
 - (ข) บริการสนับสนุนทางสังคมด้านต่าง ๆ เช่น การรับเลี้ยงเด็กในช่วงกลางวัน การไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง การรักษา ผู้ติดสารเสพติด การช่วยเหลือทางการเงิน และการช่วยเหลือพ่อแม่และเด็กทุพพลภาพ โดยให้เป็นการจัด บริการในลักษณะที่กลมกลืนและไม่แปลกแยกกับชุมชน พ่อแม่เด็กสามารถเข้าถึงได้สะดวกในระดับชุมชน และมีส่วนร่วมในฐานะหุ้นส่วนของการดำเนินงาน ซึ่งอาศัยทรัพยากรทั้งของชุมชนและบรรดาพ่อแม่ ในการให้บริการ

- (c) Youth policies aiming at empowering youth to face positively the challenges of everyday life, including when they decide to leave the parental home, and preparing future parents to make informed decisions regarding their sexual and reproductive health and to fulfil their responsibilities in this respect.
- 35. Various complementary methods and techniques should be used for family support, varying throughout the process of support, such as home visits, group meetings with other families, case conferences and securing commitments by the family concerned. They should be directed towards both facilitating intrafamilial relationships and promoting the family's integration within its community.
- 36. Special attention should be paid, in accordance with local laws, to the provision and promotion of support and care services for single and adolescent parents and their children, whether or not born out of wedlock. States should ensure that adolescent parents retain all rights inherent to their status both as parents and as children, including access to all appropriate services for their own development, allowances to which parents are entitled, and their inheritance rights. Measures should be adopted to ensure the protection of pregnant adolescents and to guarantee that they do not interrupt their studies. Efforts should also be made to reduce the stigma attached to single and adolescent parenthood.
- 37. Support and services should be available to siblings who have lost their parents or caregivers and choose to remain together in their household, to the extent that the eldest sibling is both willing and deemed capable of acting as the household head. States should ensure, including through the appointment of a legal guardian, a recognized responsible adult or, where appropriate, a public body legally mandated to act as guardian, as stipulated in paragraph 19 above, that such households benefit from mandatory protection from all forms of exploitation and abuse, and supervision and support on the part of the local community and its competent services, such as social workers, with particular concern for the children's health, housing, education and inheritance rights. Special attention should be given to ensuring that the head of such a household retains all rights inherent to his/her child status, including access to education and leisure, in addition to his/her rights as a household head.
- 38. States should ensure opportunities for day care, including all day schooling, and respite care which would enable parents better to cope with their overall responsibilities towards the family, including additional responsibilities inherent in caring for children with special needs.

Preventing family separation

39. Proper criteria based on sound professional principles should be developed and consistently applied for assessing the child's and the family's situation, including the family's actual and potential capacity to care for the child, in cases where the competent authority or agency has reasonable grounds to believe that the well being of the child is at risk.

- (ค) นโยบายด้านเยาวชน ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้เยาวชนสามารถเผชิญกับความท้าทายในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งรวมถึงช่วงเวลาที่พวกเขาหรือเธอตัดสินใจออกจากบ้านพ่อแม่ และการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่จะเป็น พ่อแม่ในอนาคต ให้ได้รับข้อมูลด้านสุขภาพทางเพศ และอนามัยเจริญพันธุ์อย่างเพียงพอสำหรับการตัดสินใจ มีลูก และมีความสามารถเลี้ยงดูลูกได้อย่างเหมาะสมเมื่อถึงเวลานั้น
- 35. วิธีการและเทคนิคสำหรับการดำเนินงานสนับสนุนครอบครัว ควรมีความหลากหลายและมีลักษณะที่เกื้อหนุน ซึ่งกันและกัน รวมถึงใช้วิธีที่ต่างกันในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ เช่น การเยี่ยมบ้าน การประชุมร่วมกับ ครอบครัวอื่น ๆ การประชุมแก้ปัญหารายกรณี และการขอคำมั่นสัญญาจากครอบครัว โดยมุ่งสร้างความผูกพัน ภายในครอบครัว ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน
- 36. ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการจัดบริการสนับสนุน และการส่งเสริมให้มีการสนับสนุนตามกฎหมายให้แก่ พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว พ่อแม่ที่เป็นเยาวชน และลูก ๆ ของพวกเขา ทั้งที่เป็นลูกในหรือนอกสมรส รัฐควรประกันสิทธิ ของพ่อแม่เยาวชนที่ยังมีสถานะเป็นเด็ก ควบคู่กับมีสถานะเป็นพ่อแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูก ได้แก่ สิทธิในการได้รับ บริการเพื่อให้พวกเขามีพัฒนาการสมวัย สิทธิในการได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับพ่อแม่ตามที่กฎหมายกำหนด และสิทธิทางมรดก อีกทั้งควรมีมาตรการคุ้มครองเยาวชนที่ตั้งครรภ์ และมาตรการป้องกันมิให้การตั้งครรภ์ เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา รวมถึงควรดำเนินการเพื่อลดอคติที่มีต่อพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวและพ่อแม่ที่เป็นเยาวชน
- 37. ควรสนับสนุนและมีบริการช่วยเหลือพี่น้องที่เลือกใช้ชีวิตร่วมกันในบ้านของพวกเขาหรือเธอ หลังจากได้สูญเสีย พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูไป โดยช่วยเหลือไปจนกว่าพี่คนโตจะสามารถและพร้อมใจรับบทบาทหัวหน้าครอบครัว รัฐควรสร้างหลักประกันให้ครอบครัวเหล่านี้ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย จากการละเมิดและแสวงหาประโยชน์ ทุกรูปแบบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการแต่งตั้งผู้ปกครองตามกฎหมาย ผู้ปกครองที่เป็นผู้ใหญ่ที่ชุมชน ให้การยอมรับ หรือในกรณีที่เหมาะสม ด้วยการแต่งตั้งหน่วยงานรัฐที่ได้รับมอบตามกฎหมายให้ทำหน้าที่ ผู้ปกครองเด็กตามความในข้อ 19 ของแนวปฏิบัตินี้ รวมถึงสร้างหลักประกันให้ครอบครัวเหล่านี้ได้รับประโยชน์ จากการกำกับดูแลและการสนับสนุนจากชุมชนและบริการที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เช่น บริการจาก นักสังคมสงเคราะห์ของท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับสุขภาพ บ้านพักอาศัย การศึกษา และสิทธิ ด้านมรดกของเด็ก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรสร้างหลักประกันด้านสิทธิของพี่คนโตตามสถานะความเป็น หัวหน้าครอบครัว ควบคู่ไปกับสิทธิตามสถานะความเป็นเด็ก ซึ่งควรได้รับโอกาสทางการศึกษาและกิจกรรม ยามว่าง
- 38. รัฐควรสร้างหลักประกันให้พ่อแม่สามารถเข้าถึงบริการรับเลี้ยงเด็กในช่วงกลางวัน ซึ่งรวมถึงโรงเรียนที่มี ชั่วโมงเรียนตลอดวัน และบริการรับฝากดูแลเด็ก ซึ่งช่วยบรรเทาภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวให้กับพ่อแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาระหนักของพ่อแม่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การป้องกันครอบครัวแตกแยก

39. ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ประเมินสถานการณ์เด็กและครอบครัว โดยใช้หลักการตามมาตรฐานวิชาชีพที่ดี และยึดหลักเกณฑ์นี้ทำการประเมินสถานการณ์ของเด็กและครอบครัว รวมถึงประเมินขีดความสามารถ และศักยภาพการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวนั้น ๆ ในกรณีที่หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่มีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่า เด็กตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

- 40. Decisions regarding removal or reintegration should be based on this assessment and should be made by suitably qualified and trained professionals, on behalf of or authorized by a competent authority, in full consultation with all concerned and bearing in mind the need to plan for the child's future.
- 41. States are encouraged to adopt measures for the integral protection and guarantee of rights during pregnancy, birth and the breastfeeding period, in order to ensure conditions of dignity and equality for the adequate development of the pregnancy and the care of the child. Therefore, support programmes should be provided to future mothers and fathers, particularly adolescent parents, who have difficulty exercising their parental responsibilities. Such programmes should aim at empowering mothers and fathers to exercise their parental responsibilities in conditions of dignity and at avoiding their being induced to surrender their child because of their vulnerability.
- 42. When a child is relinquished or abandoned, States should ensure that this may take place in conditions of confidentiality and safety for the child, respecting his/her right to access information on his/her origins where appropriate and possible under the law of the State.
- 43. States should formulate clear policies to address situations where a child has been abandoned anonymously, which indicate whether and how family tracing should be undertaken and reunification or placement within the extended family pursued. Policies should also allow for timely decision making on the child's eligibility for permanent family placement and for arranging such placements expeditiously.
- 44. When a public or private agency or facility is approached by a parent or legal guardian wishing to relinquish a child permanently, the State should ensure that the family receives counselling and social support to encourage and enable them to continue to care for the child. If this fails, a social worker or other appropriate professional assessment should be undertaken to determine whether there are other family members who wish to take permanent responsibility for the child, and whether such arrangements would be in the best interests of the child. Where such arrangements are not possible or are not in the best interests of the child, efforts should be made to find a permanent family placement within a reasonable period.
- 45. When a public or private agency or facility is approached by a parent or caregiver wishing to place a child in care for a short or indefinite period, the State should ensure the availability of counselling and social support to encourage and enable him or her to continue to care for the child. A child should be admitted to alternative care only when such efforts have been exhausted and acceptable and justified reasons for entry into care exist.
- 46. Specific training should be provided to teachers and others working with children in order to help them to identify situations of abuse, neglect, exploitation or risk of abandonment and to refer such situations to competent bodies.

- 40. ควรนำผลการประเมินตามข้อ 39 มาประกอบการพิจารณาแยกเด็กจากครอบครัว หรือคืนเด็กสู่ครอบครัว โดยให้นักวิชาชีพที่มีคุณสมบัติหรือผ่านการฝึกอบรมมาอย่างเหมาะสม เป็นผู้ทำการพิจารณาเรื่องดังกล่าว ในฐานะตัวแทนหรือผู้ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ อีกทั้ง มีการปรึกษากันอย่างใกล้ชิด กับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด และคำนึงถึงความจำเป็นในการวางแผนอนาคตสำหรับเด็ก
- 41. ขอสนับสนุนให้รัฐดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อผนวกการคุ้มครองและการประกันสิทธิระหว่างช่วงตั้งครรภ์ การคลอด และช่วงที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อสร้างเงื่อนไขความยอมรับในศักดิ์ศรีและความเท่าเทียม ของผู้เป็นแม่ อันเป็นการสร้างหลักประกันให้กับความสมบูรณ์ของช่วงตั้งครรภ์และพัฒนาการของเด็ก ด้วยเหตุนี้ รัฐควรจัดแผนงานสนับสนุนให้แก่ผู้ที่จะเป็นแม่และพ่อในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ที่ยัง เป็นเยาวชน ซึ่งประสบความยากลำบากในการทำหน้าที่พ่อแม่ แผนงานเหล่านี้ควรมุ่งเพิ่มขีดความสามารถ และความมั่นใจของพ่อแม่กลุ่มนี้ ในการทำหน้าที่ดังกล่าวอย่างมีศักดิ์ศรี และป้องกันมิให้สถานะอันเปราะบาง ของพวกเขาเป็นเหตุให้ยอมสละลูกไป
- 42. ในกรณีที่มีเด็กถูกพ่อแม่สละการเลี้ยงดูหรือถูกทอดทิ้ง รัฐควรสร้างหลักประกันให้มีการรักษาความลับเกี่ยวกับ เหตุดังกล่าว และมีความปลอดภัยสำหรับเด็ก รวมถึงสร้างหลักประกันด้านการเคารพสิทธิของเด็กในการเข้าถึง ข้อมูลความเป็นมาของตนได้อย่างเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด
- 43. รัฐควรจัดทำนโยบายที่ชัดเจนเพื่อแก้ปัญหากรณีเด็กถูกทอดทิ้งโดยไม่รู้ว่าใครเป็นพ่อแม่ นโยบายเหล่านี้ ควรกำหนดวิธีการสืบเสาะหาครอบครัวของเด็ก คืนเด็กสู่ครอบครัว มอบเด็กให้ได้รับการเลี้ยงดูโดยครอบครัว ขยายและกำหนดข้อพิจารณาว่าควรดำเนินงานสืบเสาะ คืนเด็ก หรือมอบเด็กดังกล่าวหรือไม่ รวมถึงกำหนด ระยะเวลาที่ทันต่อเหตุการณ์สำหรับการพิจารณาว่าเด็กมีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการมอบเข้าสู่การเลี้ยงดู ของครอบครัวอย่างถาวรหรือไม่ และกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการมอบเด็กที่ผ่านการพิจารณาอย่างรวดเร็ว
- 44. เมื่อหน่วยงานหรือสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชนได้รับการติดต่อจากพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย ที่ต้องการสละการเลี้ยงดูลูกอย่างถาวร รัฐควรประกันให้ครอบครัวนั้นได้รับคำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้มีกำลังใจและความสามารถในการเลี้ยงดูลูกต่อไป แต่หากไม่สำเร็จ ให้นักสังคมสงเคราะห์หรือ นักวิชาชีพด้านนี้ ทำการประเมินว่ามีสมาชิกคนอื่นของครอบครัวต้องการรับเลี้ยงเด็กคนนั้นอย่างถาวรหรือไม่ และประเมินว่าเด็กจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการรับเลี้ยงนั้นหรือไม่ หากไม่มีสมาชิกคนอื่นของครอบครัว ที่ต้องการรับเลี้ยงเด็กคนนั้นอย่างถาวรหรือการรับเลี้ยงนั้นไม่เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก รัฐควรดำเนินการ ภายในกำหนดเวลาที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเสาะหาครอบครัวรับเลี้ยงเด็กอย่างถาวร
- 45. เมื่อหน่วยงานหรือสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชนได้รับการติดต่อจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กที่ต้องการ มอบเด็กเข้าสู่การเลี้ยงดูชั่วคราวหรือถาวร รัฐควรประกันให้เขาหรือเธอได้รับคำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้มีกำลังใจและความสามารถในการเลี้ยงดูลูกต่อไป ทั้งนี้ การรับเด็กเข้าสู่การดูแลทดแทน ให้กระทำได้ ก็ต่อเมื่อได้ดำเนินการข้างต้นอย่างสุดความสามารถแล้ว รวมถึงมีเหตุผลรองรับอื่น ๆ ที่เหมาะสมและชอบธรรม
- 46. ควรจัดการฝึกอบรมเฉพาะด้านให้แก่ครูและผู้ที่ทำงานกับเด็ก ๆ เพื่อให้สามารถบ่งชี้และแจ้งเหตุต่อหน่วยงาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ได้ เมื่อพบว่ามีสถานการณ์ละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงหาประโยชน์ หรือมีความเสี่ยง ต่อการทอดทิ้งเด็ก

- 47. Any decision to remove a child against the will of his/her parents must be made by competent authorities, in accordance with applicable law and procedures and subject to judicial review, the parents being assured the right of appeal and access to appropriate legal representation.
- 48. When the child's sole or main carer may be the subject of deprivation of liberty as a result of preventive detention or sentencing decisions, non custodial remand measures and sentences should be taken in appropriate cases wherever possible, the best interests of the child being given due consideration. States should take into account the best interests of the child when deciding whether to remove children born in prison and children living in prison with a parent. The removal of such children should be treated in the same way as other instances where separation is considered. Best efforts should be made to ensure that children remaining in custody with their parent benefit from adequate care and protection, while guaranteeing their own status as free individuals and access to activities in the community.

B. Promoting family reintegration

- 49. In order to prepare and support the child and the family for his/her possible return to the family, his/her situation should be assessed by a duly designated individual or team with access to multidisciplinary advice, in consultation with the different actors involved (the child, the family, the alternative caregiver), so as to decide whether the reintegration of the child in the family is possible and in the best interests of the child, which steps this would involve and under whose supervision.
- 50. The aims of the reintegration and the family's and alternative caregiver's principal tasks in this respect should be set out in writing and agreed on by all concerned.
- 51. Regular and appropriate contact between the child and his/her family specifically for the purpose of reintegration should be developed, supported and monitored by the competent body.
- 52. Once decided, the reintegration of the child in his/her family should be designed as a gradual and supervised process, accompanied by follow up and support measures that take account of the child's age, needs and evolving capacities, as well as the cause of the separation.

V. Framework of care provision

53. In order to meet the specific psychoemotional, social and other needs of each child without parental care, States should take all necessary measures to ensure that the legislative, policy and financial conditions exist to provide for adequate alternative care options, with priority to family and community based solutions.

- 47. ในการพิจารณาแยกเด็กจากครอบครัวโดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กไม่ยินยอมนั้น ให้กระทำได้โดยหน่วยงาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เท่านั้น โดยยึดตามกฎหมายและกฎระเบียบด้านนี้ อีกทั้งมีการทบทวนผลของการพิจารณา ดังกล่าวโดยศาล รวมถึงประกันสิทธิของพ่อแม่ในการอุทธรณ์ และการมีทนายแก้ต่างที่เหมาะสม
- 48. สำหรับกรณีที่เด็กมีผู้เลี้ยงดูเพียงคนเดียว ซึ่งอาจถูกจำกัดอิสรภาพด้วยคำสั่งลงโทษหรือกักขัง รัฐควรกำหนด ให้นำประโยชน์สูงสุดของเด็กมาประกอบการพิจารณาบทลงโทษสำหรับผู้เลี้ยงดูคนนั้น และหากเป็นไปได้ ให้เลี่ยงการใช้มาตรการคุมขัง ส่วนในกรณีของเด็ก ๆ ที่เกิดในสถานที่คุมขัง หรืออาศัยอยู่กับพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง ในที่คุมขัง รัฐควรคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กในการพิจารณาว่าจะแยกเด็กออกมาหรือไม่ และดำเนิน ขั้นตอนแยกเด็กเช่นเดียวกับกรณีทั่วไป แต่หากเลือกวิธีไม่แยกเด็กออกมา รัฐควรสร้างหลักประกันให้เด็กได้รับ การเลี้ยงดูและคุ้มครองอย่างเหมาะสม อีกทั้งประกันสิทธิของเขาหรือเธอในสถานะเสรีชน และสิทธิการเข้าร่วม ในกิจกรรมชุมชน

ข) ส่งเสริมการคืนเด็กสู่ครอบครัว

- 49. เพื่อตระเตรียมและให้การสนับสนุนเด็กและครอบครัวสำหรับความเป็นไปได้ที่อาจให้เด็กได้คืนสู่ครอบครัวนั้น ควรทำการประเมินสถานการณ์ของเด็กโดยบุคคลหรือทีมงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก ทีมสหวิชาชีพ โดยมีการปรึกษากับผู้เกี่ยวข้อง (เด็ก ครอบครัว และผู้ที่อาจรับหน้าที่เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่) ทั้งนี้ เพื่อตัดสินใจว่าการคืนเด็กสู่ครอบครัวมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กหรือไม่ รวมถึง เพื่อกำหนดขั้นตอนและระบุตัวผู้รับหน้าที่กำกับควบคุมการดำเนินงานคืนเด็กสู่ครอบครัว
- 50. ความมุ่งหมายของการคืนเด็กสู่ครอบครัว หน้าที่หลักของครอบครัว และของผู้ที่อาจรับหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก แทนพ่อแม่ ควรถูกระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และได้รับการเห็นชอบโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 51. หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรดำเนินการให้เด็กและครอบครัวมีการติดต่อกันสม่ำเสมออย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นโอกาสให้เด็กกลับคืนสู่ครอบครัวในอนาคต โดยหน่วยงานดังกล่าวควรให้การสนับสนุน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
- 52. เมื่อได้ผ่านการพิจารณาแล้ว ให้ดำเนินกระบวนการคืนเด็กสู่ครอบครัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปภายใต้การกำกับ ควบคุมโดยมีมาตรการติดตามผลและมาตรการสนับสนุน ซึ่งคำนึงถึงวัย ความต้องการ ระดับความสามารถ ที่พัฒนาตามวัยของเด็ก และสาเหตุที่ทำให้เด็กต้องแยกจากครอบครัว

V. แนวทางเพื่อการจัดการเลี้ยงดู

53. เพื่อให้ความต้องการด้านสังคม อารมณ์จิตใจ และความต้องการอื่น ๆ ของเด็กแต่ละคนที่ขาดการเลี้ยงดู จากพ่อแม่ได้รับการสนองตอบอย่างครบถ้วน รัฐควรดำเนินมาตรการทุกด้านที่จำเป็น เพื่อประกันให้มีข้อกฎหมาย นโยบาย และงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับแนวทาง การแก้ปัญหาที่เน้นครอบครัวและชุมชน

- 54. States should ensure the availability of a range of alternative care options, consistent with the general principles of the present Guidelines, for emergency, short term and long term care.
- 55. States should ensure that all entities and individuals engaged in the provision of alternative care for children receive due authorization to do so from a competent authority and are subject to regular monitoring and review by the latter in keeping with the present Guidelines. To this end, these authorities should develop appropriate criteria for assessing the professional and ethical fitness of care providers and for their accreditation, monitoring and supervision.
- 56. With regard to informal care arrangements for the child, whether within the extended family, with friends or with other parties, States should, where appropriate, encourage such carers to notify the competent authorities accordingly so that they and the child may receive any necessary financial and other support that would promote the child's welfare and protection. Where possible and appropriate, States should encourage and enable informal caregivers, with the consent of the child and parents concerned, to formalize the care arrangement after a suitable lapse of time, to the extent that the arrangement has proved to be in the best interests of the child to date and is expected to continue in the foreseeable future.

VI. Determination of the most appropriate form of care

- 57. Decision making on alternative care in the best interests of the child should take place through a judicial, administrative or other adequate and recognized procedure, with legal safeguards, including, where appropriate, legal representation on behalf of children in any legal proceedings. It should be based on rigorous assessment, planning and review, through established structures and mechanisms, and should be carried out on a case by case basis, by suitably qualified professionals in a multidisciplinary team, wherever possible. It should involve full consultation at all stages with the child, according to his/her evolving capacities, and with his/her parents or legal guardians. To this end, all concerned should be provided with the necessary information on which to base their opinion. States should make every effort to provide adequate resources and channels for the training and recognition of the professionals responsible for determining the best form of care so as to facilitate compliance with these provisions.
- 58. Assessment should be carried out expeditiously, thoroughly and carefully. It should take into account the child's immediate safety and well being, as well as his/her longer term care and development, and should cover the child's personal and developmental characteristics, ethnic, cultural, linguistic and religious background, family and social environment, medical history and any special needs.

- 54. รัฐควรประกันให้มีรูปแบบที่หลากหลายสำหรับการเลี้ยงดูทดแทนซึ่งสอดคล้องกับหลักการทั่วไปของ **แนวปฏิบัตินี้** ครอบคลุมระยะฉุกเฉิน ระยะสั้น และระยะยาว
- 55. รัฐควรประกันให้องค์กรและบุคคลทั้งหมดซึ่งดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน ต้องได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง ให้ดำเนินงานดังกล่าวจากหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ซึ่งทำการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเหล่านั้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวปฏิบัตินี้ โดยหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรประกันให้การดำเนินงานเหล่านั้นสอดคล้อง กับแนวปฏิบัตินี้ ด้วยการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดที่เหมาะสม เพื่อประเมินความสามารถด้านวิชาชีพ และ ความเหมาะสมทางจริยธรรมของผู้ดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน รวมถึงหลักเกณฑ์ในการรับรองมาตรฐาน ติดตามผล และกำกับควบคุม
- 56. สำหรับการเลี้ยงดูทดแทนในลักษณะไม่เป็นทางการโดยครอบครัวขยาย เพื่อน หรือบุคคลอื่น รัฐควรส่งเสริม ให้ผู้เลี้ยงดูเหล่านี้ติดต่อกับหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดูแลเด็กให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและปลอดภัย ในกรณีที่พบว่าการเลี้ยงดูดังกล่าว เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก และคาดได้ว่าจะยังคงเป็นประโยชน์เช่นนั้นต่อไป รัฐควรส่งเสริมและอำนวย ความสะดวกให้ผู้เลี้ยงดูเหล่านี้เข้าสู่ระบบที่เป็นทางการหลังจากได้รับเลี้ยงเด็กมาระยะหนึ่ง หากเป็นไปได้ และมีความเหมาะสม โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากพ่อแม่ของเด็ก

VI. การกำหนดว่าการเลี้ยงดูทดแทนรูปแบบใดมีความเหมาะสม ที่สุด

- 57. การพิจารณาว่าการเลี้ยงดูทดแทนรูปแบบใดเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กแต่ละคนนั้น ควรใช้กระบวนการ พิจารณาของศาลหรือฝ่ายปกครอง หรือกระบวนการพิจารณาอื่น ๆ ที่มีมาตรฐาน และอยู่ภายใต้การคุ้มครอง ทางกฎหมาย เช่น การมีทนายเป็นตัวแทนเด็กในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายสำหรับกรณีที่เหมาะสม ในส่วนของข้อมูลประกอบการพิจารณาสำหรับแต่ละกรณีที่สามารถทำได้นั้น ควรมาจากการประเมิน วางแผน และทบทวนอย่างเข้มงวดโดยนักวิชาชีพที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในทีมสหวิชาชีพ ภายใต้กลไกหรือโครงสร้าง ซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรได้รับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจ และมีการปรึกษา อย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอนกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองตามกฎหมายของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับตัวเด็กเองตาม สมควรแก่ระดับพัฒนาการและวุฒิภาวะของเขาหรือเธอ ทั้งนี้ รัฐควรดำเนินการอย่างเต็มที่เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามแนวปฏิบัตินี้ ด้วยการจัดสรรทรัพยากร และช่องทางสำหรับการฝึกอบรมและการรับรองคุณสมบัติ ของนักวิชาชีพ ซึ่งมีหน้าที่กำหนดรูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก
- 58. ควรทำการประเมินอย่างรวดเร็ว รอบด้าน และรอบคอบ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดี ของเด็ก ณ เวลานั้น รวมถึงการเลี้ยงดูระยะยาวและพัฒนาการของเขาหรือเธอ การประเมินดังกล่าวยังควร ครอบคลุมถึงบุคลิกภาพ ลักษณะของพัฒนาการ ภูมิหลังทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา สภาพแวดล้อม ทางครอบครัว สังคม ประวัติทางการแพทย์ และความต้องการพิเศษของเด็กด้วย

- 59. The resulting initial and review reports should be used as essential tools for planning decisions from the time of their acceptance by the competent authorities onwards, with a view to, inter alia, avoiding undue disruption and contradictory decisions.
- 60. Frequent changes in care setting are detrimental to the child's development and ability to form attachments, and should be avoided. Short term placements should aim at enabling an appropriate permanent solution to be arranged. Permanency for the child should be secured without undue delay through reintegration in his/her nuclear or extended family or, if this is not possible, in an alternative stable family setting or, where paragraph 21 above applies, in stable and appropriate residential care.
- 61. Planning for care provision and permanency should be carried out from the earliest possible time, ideally before the child enters care, taking into account the immediate and longer term advantages and disadvantages of each option considered, and should comprise short and long term propositions.
- 62. Planning for care provision and permanency should be based on, notably, the nature and quality of the child's attachment to his/her family, the family's capacity to safeguard the child's well being and harmonious development, the child's need or desire to feel part of a family, the desirability of the child remaining within his/her community and country, the child's cultural, linguistic and religious background, and the child's relationships with siblings, with a view to avoiding their separation.
- 63. The plan should clearly state, inter alia, the goals of the placement and the measures to achieve them.
- 64. The child and his/her parents or legal guardians should be fully informed about the alternative care options available, the implications of each option and their rights and obligations in the matter.
- 65. The preparation, enforcement and evaluation of a protective measure for a child should be carried out, to the greatest extent possible, with the participation of his/her parents or legal guardians and potential foster carers and caregivers, with respect to his/her particular needs, convictions and special wishes. At the request of the child, parents or legal guardians, other important persons in the child's life may also be consulted in any decision making process, at the discretion of the competent authority.
- 66. States should ensure that any child who has been placed in alternative care by a properly constituted court, tribunal or administrative or other competent body, as well as his/her parents or others with parental responsibility, are given the opportunity to make representations on the placement decision before a court, are informed of their rights to make such representations and are assisted in doing so.

- 59. ควรให้ความสำคัญกับผลจากรายงานเบื้องต้นและรายงานฉบับสมบูรณ์ของการประเมิน ในฐานะเครื่องมือหลัก สำหรับการวางแผนดำเนินงานนับแต่เวลาที่หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ได้รับเรื่องของเด็กเป็นต้นไป เพื่อให้ การดำเนินงานปลอดจากอุปสรรคต่าง ๆ เช่น กระบวนงานที่สะดุดลงโดยไม่สมเหตุ และการตัดสินใจที่ขัดแย้ง กับแผนงานเดิม
- 60. ควรเลี่ยงการเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนบ่อยๆ เนื่องจากส่งผลร้ายแรงต่อพัฒนาการของเด็กและทำให้เด็ก ไม่สามารถสร้างความผูกพันกับผู้เลี้ยงดูได้ การเลี้ยงดูทดแทนระยะสั้นควรนำมาใช้เพื่อให้มีเวลาจัดการเลี้ยงดู อย่างถาวรที่เหมาะสมแก่เด็ก ซึ่งควรดำเนินการอย่างทันท่วงที่ด้วยการคืนเด็กสู่พ่อแม่หรือครอบครัวขยาย แต่หากไม่สามารถทำได้ ก็ควรจัดการเลี้ยงดูอย่างถาวรแก่เด็กในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว หรือในรูปแบบ สถานสงเคราะห์ที่เหมาะสมตามเงื่อนไขข้อ 21 ของ**แนวปฏิบัตินี้**
- 61. ควรวางแผนดำเนินงานเลี้ยงดูที่มีลักษณะถาวรแต่เนิ่น ๆ โดยเร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ก่อนส่งเด็กเข้ารับ การเลี้ยงดู โดยคำนึงถึงข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งแผนดังกล่าว ควรประกอบด้วยมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- 62. ในการวางแผนดำเนินงานเลี้ยงดูที่มีลักษณะถาวรนั้น ควรให้ความสำคัญกับลักษณะและระดับของความผูกพัน ที่เด็กมีต่อครอบครัว ขีดความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูลูกให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีพัฒนาการ อย่างกลมกลืน ความจำเป็นและความต้องการของเด็กในการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ความต้องการให้เด็ก คงอยู่ในชุมชนและประเทศเดิม ภูมิหลังทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนา รวมถึงความผูกพันของเด็กกับพี่น้อง ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการแยกเด็กจากบุคคลแวดล้อม
- 63. แผนดังกล่าวควรระบุอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงเป้าหมายของการส่งเด็กเข้าการเลี้ยงดู และมาตรการที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- 64. เด็กและพ่อแม่ หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย ควรได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับรูปแบบทั้งหมดของ การเลี้ยงดูทดแทนที่มีอยู่ ซึ่งรวมถึงข้อมูลของแต่ละรูปแบบเกี่ยวกับผลต่อเนื่อง สิทธิ และข้อผูกพันสำหรับ พวกเขา
- 65. ในการตระเตรียม บังคับใช้ และประเมินมาตรการคุ้มครองเด็กนั้น ควรดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมมากที่สุด เท่าที่เป็นได้ของพ่อแม่ ผู้ปกครองตามกฎหมาย ผู้ที่จะรับอุปถัมภ์ และผู้ที่จะรับเลี้ยงดูเด็ก โดยคำนึงถึง ความจำเป็น ความเชื่อ และความต้องการพิเศษของเด็กคนนั้น อีกทั้งหากได้รับการร้องขอจากเด็ก หน่วยงาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจกำหนดให้มีการร่วมหารือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลที่มี ความสำคัญกับเด็กเพื่อประกอบการตัดสินใจใด ๆ ในการดำเนินงานดังกล่าว
- 66. รัฐควรสร้างหลักประกันให้เด็กทุกคนที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนตามคำสั่งศาล หน่วยงานฝ่ายปกครอง หรือหน่วยงานอื่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ได้รับโอกาสเสนอความคิดเห็นต่อศาลเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนที่ จัดให้แก่เขาหรือเธอ โดยได้รับแจ้งว่าเขาหรือเธอมีสิทธิดังกล่าว และได้รับความช่วยเหลือในการใช้สิทธินั้น อีกทั้งรัฐควรสร้างหลักประกันให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กได้รับโอกาสเหล่านั้นเช่นกัน

- 67. States should ensure the right of any child who has been placed in temporary care to regular and thorough review preferably at least every three months of the appropriateness of his/her care and treatment, taking into account, notably, his/her personal development and any changing needs, developments in his/her family environment, and the adequacy and necessity of the current placement in these circumstances. The review should be carried out by duly qualified and authorized persons, and should fully involve the child and all relevant persons in the child's life.
- 68. The child should be prepared for all changes of care settings resulting from the planning and review processes.

VII. Provision of alternative care

A. Policies

- 69. It is a responsibility of the State or appropriate level of government to ensure the development and implementation of coordinated policies regarding formal and informal care for all children who are without parental care. Such policies should be based on sound information and statistical data. They should define a process for determining who has responsibility for a child, taking into account the role of the child's parents or principal caregivers in his/her protection, care and development. Presumptive responsibility, unless shown to be otherwise, is with the child's parents or principal caregivers.
- 70. All State entities involved in the referral of, and assistance to, children without parental care, in cooperation with civil society, should adopt policies and procedures which favour information sharing and networking between agencies and individuals in order to ensure effective care, aftercare and protection for these children. The location and/or design of the agency responsible for the oversight of alternative care should be established so as to maximize its accessibility to those who require the services provided.
- 71. Special attention should be paid to the quality of alternative care provision, both in residential and in family based care, in particular with regard to the professional skills, selection, training and supervision of carers. Their role and functions should be clearly defined and clarified with respect to those of the child's parents or legal guardians.
- 72. In each country, the competent authorities should draw up a document setting out the rights of children in alternative care in keeping with the present Guidelines. Children in alternative care should be enabled to understand fully the rules, regulations and objectives of the care setting and their rights and obligations therein.

- 67. รัฐควรประกันสิทธิของเด็กที่ถูกส่งเข้ารับการเลี้ยงดูชั่วคราว ให้ได้รับการทบทวนถึงความเหมาะสมของการ เลี้ยงดูและการปฏิบัติที่เด็กคนนั้นได้รับอย่างรอบด้านทุก ๆ 3 เดือนเป็นอย่างน้อย โดยคำนึงถึงระดับของ พัฒนาการและความต้องการของเด็กที่เปลี่ยนไป พัฒนาการด้านสภาพแวดล้อมของครอบครัว ความเพียงพอ และความจำเป็นของการให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูชั่วคราวต่อไป ทั้งนี้ ควรมอบหมายให้ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ดำเนินการทบทวน ภายใต้การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็กทั้งหมด
- 68. ในกรณีที่ผลจากการทบทวนและกระบวนการวางแผน กำหนดให้จัดการการเลี้ยงดูทดแทนในรูปแบบใหม่ ควรเตรียมความพร้อมของเด็กสำหรับความเปลี่ยนแปลงนั้น

VII. การดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน

ก) นโยบาย

- 69. รัฐหรือหน่วยงานรัฐในระดับที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่สร้างหลักประกันให้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเลี้ยงดู ทดแทน ทั้งในลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการสำหรับเด็กที่ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ โดยอิงกับข้อมูล และตัวเลขทางสถิติที่เชื่อถือได้ และดำเนินนโยบายเหล่านี้อย่างสอดประสานกัน นโยบายดังกล่าวควรกำหนด กระบวนการที่ชัดเจน สำหรับการระบุว่าผู้ใดมีหน้ารับผิดชอบต่อเด็กแต่ละคน โดยให้ความสำคัญกับบทบาท ของพ่อแม่หรือผู้ให้การเลี้ยงดูหลักของเด็ก ในด้านการคุ้มครอง เลี้ยงดู และเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กคนนั้น ทั้งนี้ ให้สันนิษฐานว่าผู้รับผิดชอบในด้านเหล่านี้คือพ่อแม่หรือผู้ให้การเลี้ยงดูหลักของเด็ก เว้นแต่เมื่อพบว่า พวกเขาไม่ใช่ผู้รับผิดชอบในด้านเหล่านี้
- 70. หน่วยงานทั้งหมดของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งต่อและการช่วยเหลือเด็กที่ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ควรให้ภาคประชาสังคมเข้าร่วมกำหนดนโยบายและขั้นตอนดำเนินงาน ซึ่งเน้นการแบ่งปันข้อมูล และการสร้าง เครือข่ายระหว่างหน่วยงาน/องค์กรกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อเป็นหลักประกันให้เด็กเหล่านี้ได้รับการเลี้ยงดู คุ้มครอง และได้รับการสนับสนุนหลังจากสิ้นสุดการเลี้ยงดูทดแทนอย่างมีประสิทธิผล ทั้งนี้ หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่กำกับ ควบคุมการดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน ควรมีสถานที่ตั้ง และ/หรือถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้ที่ต้องการรับบริการ สามารถเดินทางไปติดต่อได้โดยสะดวกที่สุด
- 71. ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับคุณภาพการเลี้ยงดูทดแทนที่เด็กได้รับ ทั้งในสถานสงเคราะห์และในรูปแบบที่มี สภาพแวดล้อมแบบครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความชำนาญทางวิชาชีพ การคัดเลือก การฝึกอบรม และกำกับควบคุมผู้เลี้ยงดูเด็ก รวมถึงมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคนเหล่านี้อย่างชัดเจน และแจ้งให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครองตามกฎหมายของเด็กได้รับทราบอย่างครบถ้วน
- 72. ในแต่ละประเทศ หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรดำเนินการตาม**แนวปฏิบัตินี้** ด้วยการจัดทำเอกสารระบุถึงสิทธิ ของเด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทน โดยควรช่วยให้เด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนสามารถเข้าใจ กฎระเบียบ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนที่เขาหรือเธอได้รับ รวมถึงมีความเข้าใจถึงสิทธิ และข้อผูกพันของเขาและเธอ

- 73. All alternative care provision should be based on a written statement of the provider's aims and objectives in providing the service and the nature of the provider's responsibilities to the child that reflects the standards set by the Convention on the Rights of the Child,2 the present Guidelines and applicable law. All providers should be appropriately qualified or approved in accordance with legal requirements to provide alternative care services.
- 74. A regulatory framework should be established to ensure a standard process for the referral or admission of a child to an alternative care setting.
- 75. Cultural and religious practices regarding the provision of alternative care, including those related to gender perspectives, should be respected and promoted to the extent that they can be shown to be consistent with the rights and best interests of the children. The process of considering whether such practices should be promoted should be carried out in a broadly participatory way, involving the cultural and religious leaders concerned, professionals and those caring for children without parental care, parents and other relevant stakeholders, as well as the children themselves.

1. Informal care

- 76. With a view to ensuring that appropriate conditions of care are met in informal care provided by individuals or families, States should recognize the role played by this type of care and take adequate measures to support its optimal provision on the basis of an assessment of which particular settings may require special assistance or oversight.
- 77. Competent authorities should, where appropriate, encourage informal carers to notify the care arrangement and should seek to ensure their access to all available services and benefits likely to assist them in discharging their duty to care for and protect the child.
- 78. The State should recognize the de facto responsibility of informal carers for the child.
- 79. States should devise special and appropriate measures designed to protect children in informal care from abuse, neglect, child labour and all other forms of exploitation, with particular attention to informal care provided by non relatives, or by relatives previously unknown to the children or living far from the children's habitual place of residence.

2. General conditions applying to all forms of formal alternative care arrangements

80. The transfer of a child into alternative care should be carried out with the utmost sensitivity and in a child friendly manner, in particular involving specially trained and, in principle, non uniformed personnel.

- 73. ควรกำหนดให้ผู้ดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทนทุกราย จัดทำเอกสารระบุความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการ ให้บริการดังกล่าว รวมถึงลักษณะความรับผิดชอบที่มีต่อเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานตามอนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก² แนวปฏิบัตินี้ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทนควรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม หรือได้รับอนุญาตตามเงื่อนไขทางกฎหมายให้ดำเนินงานดังกล่าวได้
- 74. ควรจัดตั้งกรอบวิธีการและกฎการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลขึ้น เพื่อประกันให้กระบวนการส่งต่อ หรือรับเด็กเข้าสู่การเลี้ยงดูทดแทน ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน
- 75. การปฏิบัติเชิงวัฒนธรรม ศาสนา หรือการปฏิบัติที่เกี่ยวเนื่องกับมุมมองด้านมิติหญิงชาย ซึ่งยึดโยงกับ การให้บริการเลี้ยงดูทดแทนนั้น ควรได้รับการเคารพและส่งเสริม ตราบเท่าที่สามารถอธิบายได้ว่ามีความ สอดคล้องกับสิทธิและประโยชน์สูงสุดของเด็ก ทั้งนี้ การพิจารณาว่าการปฏิบัติเหล่านี้ควรได้รับการส่งเสริม หรือไม่นั้น ควรใช้กระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อย่างหลากหลาย อันได้แก่ บรรดาผู้นำ ทางวัฒนธรรม และศาสนาที่เกี่ยวข้อง นักวิชาชีพ ผู้รับเลี้ยงเด็กที่ขาดพ่อแม่เลี้ยงดู พ่อแม่ของเด็ก ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียอื่น ๆ และตัวของเด็กเอง

1. การเลี้ยงดูทดแทนในลักษณะไม่เป็นทางการ

- 76. เพื่อประกันให้การเลี้ยงดูทดแทนโดยบุคคลหรือครอบครัวซึ่งมีลักษณะไม่เป็นทางการ มีคุณภาพและอยู่ในเงื่อนไข ที่เหมาะสม รัฐควรตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กในลักษณะดังกล่าว และดำเนินมาตรการอย่าง เพียงพอเพื่อสนับสนุนบุคคลหรือครอบครัวเหล่านี้ให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างดีที่สุด โดยทำการประเมิน ถึงความช่วยเหลือพิเศษหรือการกำกับดูแลเป็นพิเศษที่อาจมีความจำเป็นสำหรับการเลี้ยงดูทดแทนในลักษณะ ดังกล่าว
- 77. ในกรณีที่เหมาะสม หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรดำเนินงานให้ได้รับการติดต่อโดยผู้เลี้ยงดูเด็กในลักษณะ ไม่เป็นทางการ และสร้างหลักประกันให้พวกเขาหรือเธอได้รับบริการ และความช่วยเหลือทุกด้านที่น่าจะเป็น ประโยชน์ต่อการเลี้ยงดูและคุ้มครองเด็ก
- 78. รัฐควรตระหนักถึงความเป็นจริง ที่ชี้ชัดถึงความรับผิดชอบที่ผู้ให้การเลี้ยงดูอย่างไม่เป็นทางการมีต่อเด็ก
- 79. รัฐควรกำหนดมาตรการพิเศษที่เหมาะสม ซึ่งออกแบบขึ้นเพื่อให้เด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูอย่างไม่เป็นทางการ ได้รับการคุ้มครองจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง การใช้แรงงานเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยผู้ที่ไม่ใช่ญาติ หรือผู้ที่เป็นญาติแต่เด็กไม่เคยรู้จักมาก่อน รวมถึงเด็กที่อาศัยอยู่ไกลจากบ้านเดิม

2. เงื่อนไขทั่วไปสำหรับการดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทนในทุกรูปแบบ

80. ในการย้ายเด็กเข้าสู่การเลี้ยงดูทดแทนนั้น ให้ใช้วิธีการที่เป็นมิตรกับเด็กอย่างรอบคอบที่สุด และมีบุคคลที่ได้รับ การฝึกอบรมมาเป็นพิเศษเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งตามหลักการ บุคคลดังกล่าวไม่ควรเป็นบุคลากรในเครื่องแบบ

- 81. When a child is placed in alternative care, contact with his/her family, as well as with other persons close to him or her, such as friends, neighbours and previous carers, should be encouraged and facilitated, in keeping with the child's protection and best interests. The child should have access to information on the situation of his/her family members in the absence of contact with them.
- 82. States should pay special attention to ensuring that children in alternative care because of parental imprisonment or prolonged hospitalization have the opportunity to maintain contact with their parents and receive any necessary counselling and support in that regard.
- 83. Carers should ensure that children receive adequate amounts of wholesome and nutritious food in accordance with local dietary habits and relevant dietary standards, as well as with the children's religious beliefs. Appropriate nutritional supplementation should also be provided when necessary.
- 84. Carers should promote the health of the children for whom they are responsible and make arrangements to ensure that medical care, counselling and support are made available as required.
- 85. Children should have access to formal, non formal and vocational education in accordance with their rights, to the maximum extent possible in educational facilities in the local community.
- 86. Carers should ensure that the right of every child, including children with disabilities, living with or affected by HIV/AIDS or having any other special needs, to develop through play and leisure activities is respected and that opportunities for such activities are created within and outside the care setting. Contact with the children and others in the local community should be encouraged and facilitated.
- 87. The specific safety, health, nutritional, developmental and other needs of babies and young children, including those with special needs, should be catered for in all care settings, including ensuring their ongoing attachment to a specific carer.
- 88. Children should be allowed to satisfy the needs of their religious and spiritual life, including by receiving visits from a qualified representative of their religion, and to freely decide whether or not to participate in religious services, religious education or counselling. The child's own religious background should be respected, and no child should be encouraged or persuaded to change his/her religion or belief during a care placement.
- 89. All adults responsible for children should respect and promote the right to privacy, including appropriate facilities for hygiene and sanitary needs, respecting gender differences and interaction, and adequate, secure and accessible storage space for personal possessions.

- 81. เด็กที่ถูกส่งเข้าสู่การเลี้ยงดูทดแทนควรได้รับการสนับสนุนให้สามารถติดต่อได้โดยสะดวกกับครอบครัวและ ผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น เพื่อน เพื่อนบ้าน และผู้ที่เคยให้การเลี้ยงดูมาก่อน อันเป็นสิทธิด้านการคุ้มครอง และประโยชน์สูงสุดที่เด็กพึงได้รับ อีกทั้งหากการติดต่อกับสมาชิกในครอบครัวขาดช่วงไป เด็กก็ควรได้รับข้อมูล เกี่ยวกับสถานการณ์ของคนเหล่านั้น
- 82. รัฐควรสร้างหลักประกันเป็นพิเศษให้เด็กที่ต้องเข้าสู่การเลี้ยงดูทดแทนเนื่องจากพ่อแม่ต้องเข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาลอย่างยาวนาน หรือถูกจำคุก ได้รับโอกาสติดต่อกับพ่อแม่โดยสม่ำเสมอ รวมถึงได้รับบริการ ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนที่จำเป็น
- 83. ผู้เลี้ยงดูควรประกันให้เด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนอย่างเพียงพอตามหลักนิยมด้านอาหาร ของท้องถิ่น มาตรฐานทางโภชนาการ และความเชื่อทางศาสนาของเด็ก รวมถึงได้รับอาหารเสริมที่เหมาะสม เมื่อมีความจำเป็น
- 84. ผู้เลี้ยงดูควรส่งเสริมสุขภาพของเด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดู และดำเนินการเพื่อประกันให้เด็กคนนั้นได้รับการรักษา ทางแพทย์อย่างทันท่วงที่ รวมถึงได้รับการสนับสนุนและบริการให้คำปรึกษาในยามที่จำเป็น
- 85. เด็กควรได้รับการเคารพสิทธิให้ได้รับการศึกษาถึงระดับสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้จากสถานศึกษาในชุมชนท้องถิ่น ทั้งที่เป็นการศึกษาในและนอกระบบ รวมถึงการศึกษาสายอาชีพ
- 86. ผู้เลี้ยงดูควรประกันสิทธิของเด็กทุกคนในการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างกลมกลืนและเต็มที่ ผ่านทางกิจกรรม การละเล่นทางนันทนาการ ซึ่งรวมถึงเด็กทุพพลภาพ เด็กติดเชื้อเอชไอวี และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยสนับสนุนการจัดกิจกรรมดังกล่าวทั้งภายในและภายนอกสถานที่เลี้ยงดู รวมถึงสนับสนุนและดำเนินการ ให้เด็กมีการติดต่อกับเด็กและบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนท้องถิ่น
- 87. ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะในด้านความปลอดภัย สุขภาพ โภชนาการ พัฒนาการ ความผูกพันกับอย่างต่อเนื่องกับผู้เลี้ยงดู และความต้องการอื่น ๆ ของทารก เด็กเล็ก และเด็กที่มี ความต้องการพิเศษซึ่งอยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนทุกรูปแบบ
- 88. ควรให้เด็กปฏิบัติกิจด้านศาสนาและจิตวิญญาณได้ตามต้องการ โดยมีอิสระในการปฏิเสธหรือเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น พิธีกรรมทางศาสนา ชั้นเรียนหลักสูตรเกี่ยวกับศาสนา การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับศาสนา และการเข้า เยี่ยมโดยผู้แทนของศาสนา ทั้งนี้ ควรเคารพต่อภูมิหลังด้านศาสนาของเด็ก และไม่สนับสนุนหรือชักชวน ให้เด็กเปลี่ยนศาสนาหรือความเชื่อระหว่างที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทน
- 89. ผู้ใหญ่ทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็ก ควรเคารพและส่งเสริมสิทธิในความเป็นส่วนตัวของเด็ก รวมถึง จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพื่อสนองตอบต่อความต้องการด้านความสะอาดและสุขอนามัยของเด็ก อีกทั้งควรเคารพต่อสิทธิของเด็กในด้านความแตกต่างทางเพศและการได้ติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ นอกจากนี้ ผู้ใหญ่ทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็ก ควรจัดให้เด็กมีพื้นที่เก็บข้าวของส่วนตัวอย่างเพียงพอ ซึ่งมีความมั่นคง และเข้าถึงได้สะดวก

- 90. Carers should understand the importance of their role in developing positive, safe and nurturing relationships with children, and should be able to do so.
- 91. Accommodation in all alternative care settings should meet the requirements of health and safety.
- 92. States must ensure through their competent authorities that accommodation provided to children in alternative care, and their supervision in such placements, enable them to be effectively protected against abuse. Particular attention needs to be paid to the age, maturity and degree of vulnerability of each child in determining his/her living arrangements. Measures aimed at protecting children in care should be in conformity with the law and should not involve unreasonable constraints on their liberty and conduct in comparison with children of similar age in their community.
- 93. All alternative care settings should provide adequate protection to children from abduction, trafficking, sale and all other forms of exploitation. Any consequent constraints on their liberty and conduct should be no more than are strictly necessary to ensure their effective protection from such acts.
- 94. All carers should promote and encourage children and young people to develop and exercise informed choices, taking account of acceptable risks and the child's age, and according to his/her evolving capacities.
- 95. States, agencies and facilities, schools and other community services should take appropriate measures to ensure that children in alternative care are not stigmatized during or after their placement. This should include efforts to minimize the identification of children as being looked after in an alternative care setting.
- 96. All disciplinary measures and behaviour management constituting torture, cruel, inhuman or degrading treatment, including closed or solitary confinement or any other forms of physical or psychological violence that are likely to compromise the physical or mental health of the child, must be strictly prohibited in conformity with international human rights law. States must take all necessary measures to prevent such practices and ensure that they are punishable by law. Restriction of contact with members of the child's family and other persons of special importance to the child should never be used as a sanction.
- 97. Use of force and restraints of whatever nature should not be authorized unless strictly necessary for safeguarding the child's or others' physical or psychological integrity, in conformity with the law and in a reasonable and proportionate manner and with respect for the fundamental rights of the child. Restraint by means of drugs and medication should be based on therapeutic needs and should never be employed without evaluation and prescription by a specialist.

- 90. ผู้เลี้ยงดูควรเข้าใจถึงความสำคัญของบทบาทของเขาหรือเธอ ที่มีต่อการพัฒนาความสัมพันธ์กับเด็กในลักษณะ เชิงบวก ซึ่งให้ความปลอดภัยและส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็ก โดยผู้เลี้ยงดูควรมีความสามารถรับบทบาท เหล่านั้นได้อย่างครบถ้วน
- 91. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่เด็กในทุกรูปแบบของการเลี้ยงดูทดแทนนั้น ควรมีคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านสุขภาพและความปลอดภัย
- 92. รัฐต้องสร้างหลักประกันผ่านทางหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ เพื่อมุ่งให้สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่เด็ก ๆ ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทน และการดำเนินงานกำกับควบคุมของหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่นั้น มีลักษณะ เอื้ออำนวยให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดได้อย่างมีประสิทธิผล โดยให้ความสำคัญ เป็นพิเศษกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับวัย ระดับของความเติบโต วุฒิภาวะ และระดับ ความเปราะบางของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ มาตรการซึ่งมุ่งคุ้มครองเด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดู ควรสอดคล้องกับ กฎหมาย และไม่ควรจำกัดอิสรภาพและการกระทำของเด็กภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนโดยไม่สมเหตุผล เมื่อเทียบกับเด็กวัยเดียวกันในชุมชน
- 93. การเลี้ยงดูทดแทนทุกรูปแบบควรให้การคุ้มครองเด็กอย่างเพียงพอจากการถูกลักพา การตกเป็นเหยื่อ การค้ามนุษย์ และรูปแบบอื่นๆ ของการแสวงหาประโยชน์ โดยไม่ส่งผลให้อิสรภาพและการกระทำของเด็ก ถูกจำกัด เกินกว่าที่จำเป็นจริง ๆ สำหรับการดำเนินงานคุ้มครองให้มีประสิทธิผล
- 94. ผู้เลี้ยงดูเด็กทุกคนควรส่งเสริมและสนับสนุนเด็กและเยาวชน ให้พัฒนาและฝึกฝนทักษะการตัดสินใจด้วยข้อมูล ที่ได้รับ โดยคำนึงถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ อายุ ระดับพัฒนาการ และวุฒิภาวะของเขาหรือเธอ
- 95. รัฐ หน่วยงาน/องค์กร สถานสงเคราะห์ โรงเรียน และบริการอื่น ๆ ของชุมชน ควรดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เพื่อประกันไม่ให้มีการตีตราเด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทน ซึ่งรวมถึงการพยายามขจัดการระบุเด็กเหล่านี้ว่า ได้รับการดูแลในระบบการเลี้ยงดูทดแทนให้เหลือน้อยที่สุด
- 96. มาตรการด้านวินัยและการจัดการด้านพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งเข้าข่ายการทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้า การกักขัง การขังเดี่ยว และการใช้ความรุนแรงทางร่างกายหรือจิตใจในทุกรูปแบบ ซึ่งน่าจะบั่นทอน สุขภาพทางร่ายกายหรือจิตใจของเด็ก เป็นสิ่งต้องห้ามโดยเด็ดขาดเพื่อให้สอดคล้องกับกติกาสากล ด้านสิทธิมนุษยชน รัฐต้องดำเนินทุกมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว และสร้างหลักประกัน ให้ผู้ฝ่าฝืนต้องได้รับโทษตามกฎหมาย อีกทั้งห้ามใช้การลงโทษเด็กด้วยการตัดการติดต่อกับสมาชิกครอบครัว หรือกับบุคคลที่มีความสำคัญเป็นพิเศษกับเด็ก
- 97. ไม่ควรอนุญาตให้มีการใช้กำลังและการควบคุมหน่วงเหนี่ยวทุกรูปแบบ ยกเว้นเฉพาะกรณีที่จำเป็นเพื่อความ ปลอดภัยทางร่างกาย หรือจิตใจของเด็กหรือบุคคลอื่นตามสมควรแก่เหตุ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและสิทธิ ขั้นพื้นฐานของเด็ก ทั้งนี้ การควบคุมเด็กด้วยยาควรกระทำบนพื้นฐานความจำเป็นด้านการบำบัดรักษา โดยต้องมีการประเมินและสั่งยาโดยผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น

(c)

- 98. Children in care should be offered access to a person of trust in whom they may confide in total confidentiality. This person should be designated by the competent authority with the agreement of the child concerned. The child should be informed that legal or ethical standards may require breaching confidentiality under certain circumstances.
- 99. Children in care should have access to a known, effective and impartial mechanism whereby they can notify complaints or concerns regarding their treatment or conditions of placement. Such mechanisms should include initial consultation, feedback, implementation and further consultation. Young people with previous care experience should be involved in this process, due weight being given to their opinions. This process should be conducted by competent persons trained to work with children and young people.
- 100. To promote the child's sense of self identity, a life story book comprising appropriate information, pictures, personal objects and mementoes regarding each step of the child's life should be maintained with the child's participation and made available to the child throughout his/her life.

B. Legal responsibility for the child

- 101. In situations where the child's parents are absent or are incapable of making day to day decisions in the best interests of the child, and the child's placement in alternative care has been ordered or authorized by a competent administrative body or judicial authority, a designated individual or competent entity should be vested with the legal right and responsibility to make such decisions in the place of parents, in full consultation with the child. States should ensure that a mechanism is in place for designating such an individual or entity.
- 102. Such legal responsibility should be attributed by the competent authorities and be supervised directly by them or through formally accredited entities, including non governmental organizations. Accountability for the actions of the individual or entity concerned should lie with the designating body.
- 103. Persons exercising such legal responsibility should be reputable individuals with relevant knowledge of children's issues, an ability to work directly with children and an understanding of any special and cultural needs of the children to be entrusted to them. They should receive appropriate training and professional support in this regard. They should be in a position to make independent and impartial decisions that are in the best interests of the children concerned and that promote and safeguard each child's welfare.
- 104. The role and specific responsibilities of the designated person or entity should include:
 - (a) Ensuring that the rights of the child are protected and, in particular, that the child has appropriate care, accommodation, health care provision, developmental opportunities, psychosocial support, education and language support;

- 98. เด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนควรได้รับโอกาสติดต่อกับบุคคลที่เขาหรือเธอไว้ใจและมั่นใจว่าสามารถ ปรับทุกข์ด้วยได้โดยไม่กลัวความลับรั่วไหล หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรให้การรับรองบุคคลดังกล่าว ตามความเห็นชอบของตัวเด็ก และควรแจ้งให้เด็กรับรู้ว่ามาตรฐานทางกฎหมายหรือจริยธรรม อาจกำหนดให้มี ความจำเป็นต้องเปิดเผยความลับของเขาหรือเธอในบางสถานการณ์
- 99. เด็กที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนควรมีช่องทางเข้าถึงกลไกที่มีประสิทธิผลและเป็นกลาง ซึ่งเขาหรือเธอสามารถ ร้องทุกข์หรือแจ้งข้อห่วงใยเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือสภาพการเลี้ยงดูที่ได้รับ กลไกเหล่านี้ควรให้คำปรึกษาเบื้องต้น แก่เด็ก ตอบข้อสงสัย ดำเนินการตามคำร้อง และให้คำปรึกษาหลังจากดำเนินการ โดยควรนำเยาวชน ที่เคยรับการเลี้ยงดูทดแทนมาเข้าร่วมในกระบวนการ และให้น้ำหนักแก่ความคิดเห็นของพวกเขาหรือเธอ อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้ดำเนินกระบวนการควรเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติซึ่งผ่านการฝึกอบรมด้านการทำงาน ร่วมกับเด็กและเยาวชน
- 100. ควรส่งเสริมความตระหนักถึงเอกลักษณ์ ด้วยการร่วมกับเด็กจัดทำและเก็บรักษาสมุดบันทึกเรื่องราวชีวิต ของเขาหรือเธอ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่เหมาะสม รูปภาพ ข้าวของส่วนตัว และสิ่งเตือนใจในแต่ละช่วง ของชีวิต โดยให้สมุดบันทึกนี้อยู่กับเขาหรือเธอไปตลอดชีวิต

ข) ความรับผิดชอบตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ของเด็ก

- 101. ในสถานการณ์ที่พ่อแม่ของเด็กไม่อยู่หรือไม่สามารถตัดสินใจเรื่องราวในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สูงสุด ของลูกได้ และหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือศาลได้ออกคำสั่งส่งเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูทดแทนแล้วนั้น ควรมีการแต่งตั้งบุคคลหรือองค์กรเพื่อรับมอบสิทธิและความรับผิดชอบตามกฎหมาย ให้สามารถกระทำการ แทนพ่อแม่ของเด็ก ในการตัดสินใจส่งเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูทดแทน โดยมีการปรึกษากับตัวเด็กอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ รัฐควรประกันให้มีกลไกสำหรับการแต่งตั้งบุคคลหรือองค์กรดังกล่าว
- 102. ความรับผิดชอบตามกฎหมายตามข้อ 101 ควรถูกมอบหมายจากหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ และการปฏิบัติ ภายใต้ความรับผิดชอบดังกล่าวควรอยู่ภายใต้การกำกับควบคุมโดยตรงจากหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ หรือโดยอ้อมผ่านหน่วยงาน/องค์กรที่ได้รับอนุญาต ซึ่งรวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชน ทั้งนี้ ให้หน่วยงานซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ ต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติของบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับมอบความรับผิดชอบดังกล่าว
- 103. บุคคลที่ได้รับมอบความรับผิดชอบตามข้อ 101 ควรเป็นคนน่าเชื่อถือ มีความรู้ในประเด็นด้านเด็ก สามารถทำงานกับเด็กได้โดยตรง เข้าใจถึงความต้องการพิเศษและความต้องการเชิงวัฒนธรรมของเด็ก ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ โดยได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม การสนับสนุนทางวิชาชีพ และการยอมรับ ให้ทำการตัดสินใจได้อย่างอิสระและเป็นกลางเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมและคุ้มครอง สวัสดิการของเด็ก
- 104. บทบาทและหน้าที่ของบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับมอบความรับผิดชอบตามข้อ 101 ได้แก่
 - (ก) สร้างหลักประกันให้สิทธิของเด็กได้รับการคุ้มครอง และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สร้างหลักประกันให้เด็กได้รับ การเลี้ยงดู สิ่งอำนวยความสะดวก บริการด้านสุขภาพ การมีพัฒนาการอย่างเหมาะสม การสนับสนุน ด้านจิตสังคม การศึกษา และการสนับสนุนด้านภาษา

- (b) Ensuring that the child has access to legal and other representation where necessary, consulting with the child so that the child's views are taken into account by decision making authorities, and advising and keeping the child informed of his/her rights;
- (c) Contributing to the identification of a stable solution in the best interests of the child;
- (d) Providing a link between the child and various organizations that may provide services to the child;
- (e) Assisting the child in family tracing;
- (f) Ensuring that, if repatriation or family reunification is carried out, it is done in the best interests of the child;
- (g) Helping the child to keep in touch with his/her family, when appropriate.

1. Agencies and facilities responsible for formal care

- 105. Legislation should stipulate that all agencies and facilities must be registered and authorized to operate by social welfare services or another competent authority, and that failure to comply with such legislation constitutes an offence punishable by law. Authorization should be granted and be regularly reviewed by the competent authorities on the basis of standard criteria covering, at a minimum, the agency's or facility's objectives, functioning, staff recruitment and qualifications, conditions of care and financial resources and management.
- 106. All agencies and facilities should have written policy and practice statements, consistent with the present Guidelines, setting out clearly their aims, policies, methods and the standards applied for the recruitment, monitoring, supervision and evaluation of qualified and suitable carers to ensure that those aims are met.
- 107. All agencies and facilities should develop a staff code of conduct, consistent with the present Guidelines, that defines the role of each professional and of the carers in particular and includes clear reporting procedures on allegations of misconduct by any team member.
- 108. The forms of financing care provision should never be such as to encourage a child's unnecessary placement or prolonged stay in care arrangements organized or provided by an agency or facility.
- 109. Comprehensive and up to date records should be maintained regarding the administration of alternative care services, including detailed files on all children in their care, staff employed and financial transactions.

- (ข) ประกันให้เด็กมีทนายหรือตัวแทนด้านอื่น ๆ เมื่อมีความจำเป็น ร่วมหารือกับเด็กเพื่อให้ความคิดเห็น ของเด็กได้รับการพิจารณาโดยหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลแก่เด็กว่าเขาหรือเธอ มีสิทธิด้านใดบ้าง
- (ค) สนับสนุนการหาวิธีแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก
- (ง) รับหน้าที่เชื่อมโยงเด็กกับองค์กรต่าง ๆ ซึ่งอาจให้บริการที่เป็นประโยชน์แก่เด็ก
- (จ) ช่วยเหลือเด็กในการสืบเสาะหาครอบครัว
- (ฉ) ประกันให้การคืนเด็กสู่ครอบครัวเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก หากมีการดำเนินการดังกล่าว
- (ช) ช่วยเด็กให้มีการติดต่อกับครอบครัวโดยสม่ำเสมอ ในกรณีที่เหมาะสม

1. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ที่รับเลี้ยงดูเด็กในลักษณะเป็นทางการ

- 105. การบัญญัติกฎหมายควรกำหนดให้หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่งต้องจดทะเบียน และได้รับ อนุญาตให้ดำเนินงานได้ โดยบริการสวัสดิการสังคมหรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ รวมถึงกำหนดบทลงโทษ สำหรับผู้ฝ่าฝืน หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรเป็นฝ่ายที่ออกใบอนุญาตสำหรับการดำเนินงานของหน่วยงาน/ องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่ง รวมถึงเป็นฝ่ายที่ทำการทบทวนอย่างสม่ำเสมอว่าวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน การรับพนักงาน คุณสมบัติของพนักงาน สภาพการเลี้ยงดูเด็ก แหล่งที่มาทางการเงิน และการจัดการของหน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์แต่ละแห่ง มีระดับเข้าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ ที่กำหนดไว้หรือไม่
- 106. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่งควรกำหนดนโยบายและวิธีดำเนินงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และสอดคล้องกับ**แนวปฏิบัตินี้** โดยระบุอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมาย นโยบาย วิธีการ และมาตรฐาน ในการรับพนักงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงดูเด็ก การกำกับควบคุม การติดตามผล และการประเมินพนักงานเหล่านี้ เพื่อประกันว่าการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ แต่ละแห่ง เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้
- 107. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่งควรจัดทำประมวลจรรยาบรรณสำหรับพนักงานซึ่งสอดคล้อง กับ**แนวปฏิบัตินี้** โดยกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงบทบาทของนักวิชาชีพและพนักงานแต่ละคนซึ่งมีหน้าที่ เลี้ยงดูเด็ก รวมถึงขั้นตอนการแจ้งเหตุเมื่อมีข้อสงสัยว่ามีพนักงานคนใดกระทำความผิด
- 108. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ไม่ควรใช้รูปแบบของเงินสนับสนุน ซึ่งสร้างเงื่อนไขให้นำเด็กเข้าสู่หรือ ยืดระยะเวลาการเลี้ยงดูทดแทนโดยไม่จำเป็น
- 109. ควรจัดทำบันทึกรายละเอียดการบริหารงานด้านการให้บริการเลี้ยงดูทดแทนอย่างครบถ้วน และมีปรับปรุง ข้อมูลในบันทึกให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ โดยบันทึกดังกล่าวควรประกอบด้วยแฟ้มข้อมูลเด็กแต่ละคนที่อยู่ ภายใต้การเลี้ยงดู รายชื่อพนักงาน และข้อมูลธุรกรรมการเงินของหน่วยงาน/องค์กร หรือสถานสงเคราะห์นั้น

- 110. The records on children in care should be complete, up to date, confidential and secure, and should include information on their admission and departure and the form, content and details of the care placement of each child, together with any appropriate identity documents and other personal information. Information on the child's family should be included in the child's file as well as in the reports based on regular evaluations. This record should follow the child throughout the alternative care period and be consulted by duly authorized professionals responsible for his/her current care.
- 111. The above mentioned records could be made available to the child, as well as to the parents or guardians, within the limits of the child's right to privacy and confidentiality, as appropriate. Appropriate counselling should be provided before, during and after consultation of the record.
- 112. All alternative care services should have a clear policy on maintaining the confidentiality of information pertaining to each child, which all carers are aware of and adhere to.
- 113. As a matter of good practice, all agencies and facilities should systematically ensure that, prior to employment, carers and other staff in direct contact with children undergo an appropriate and comprehensive assessment of their suitability to work with children.
- 114. Conditions of work, including remuneration, for carers employed by agencies and facilities should be such as to maximize motivation, job satisfaction and continuity, and hence their disposition to fulfil their role in the most appropriate and effective manner.
- 115. Training should be provided to all carers on the rights of children without parental care and on the specific vulnerability of children, in particularly difficult situations, such as emergency placements or placements outside their area of habitual residence. Cultural, social, gender and religious sensitization should also be assured. States should also provide adequate resources and channels for the recognition of these professionals in order to favour the implementation of these provisions.
- 116. Training in dealing appropriately with challenging behaviour, including conflict resolution techniques and means to prevent acts of harm or self harm, should be provided to all care staff employed by agencies and facilities.
- 117. Agencies and facilities should ensure that, wherever appropriate, carers are prepared to respond to children with special needs, notably those living with HIV/AIDS or other chronic physical or mental illnesses, and children with physical or mental disabilities.

- 110. แฟ้มข้อมูลเด็กแต่ละคนตามข้อ 109 ควรมีรายละเอียดครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และถูกเก็บไว้ในที่มั่นคงเพื่อรักษา ความลับของเด็ก โดยแฟ้มดังกล่าวควรประกอบด้วยข้อมูลการรับเด็กเข้าสู่การเลี้ยงดู รูปแบบ เนื้อหา และรายละเอียดของการเลี้ยงดู การส่งเด็กออกจากการเลี้ยงดู และเอกสารหลักฐานส่วนตัวของเด็ก นอกจากนี้ ควรนำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวมาบรรจุไว้ในแฟ้มนี้ และในรายงานประเมินผลการเลี้ยงดู ซึ่งควรทำการประเมินโดยสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ควรทำการเก็บข้อมูลของเด็กอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ที่อยู่ภายใต้การเลี้ยงดู โดยมีการปรึกษาอย่างใกล้ชิดกับนักวิชาชีพที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็กคนนั้น
- 111. ตัวเด็กเองควรได้รับรู้ถึงบันทึกในแฟ้มข้อมูลของตนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิของเขาหรือเธอ ที่พึงได้รับการเคารพต่อความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับ ทั้งนี้ ควรให้คำปรึกษาแก่เด็กทั้งก่อนและหลัง การพูดคุยถึงข้อมูลในแฟ้มดังกล่าว นอกจากนี้ พ่อแม่หรือผู้ปกครองก็ควรได้รับรู้ถึงบันทึกในแฟ้มข้อมูล ของลูกตามความเหมาะสมเช่นกัน
- 112. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่งที่ให้บริการเลี้ยงดูทดแทน ควรมีนโยบายชัดเจนในด้านการรักษา ความลับของข้อมูลเด็ก และกำกับควบคุมให้พนักงานทุกคนที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- 113. เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่งควรดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อประกันว่า ก่อนรับเข้าเป็นพนักงาน ผู้สมัครรับหน้าที่เลี้ยงดูเด็กและหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีการติดต่อ กับเด็กโดยตรง ต้องผ่านการประเมินอย่างรอบด้านถึงความเหมาะสมในการทำงานกับเด็ก
- 114. พนักงานเลี้ยงดูเด็กในหน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่ง ควรได้รับเงื่อนไขการทำงาน และค่าตอบแทนที่สร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจสูงสุด ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยไม่คิดเปลี่ยนงาน
- 115. ควรฝึกอบรมพนักงานเลี้ยงดูเด็กทุกคนในประเด็นสิทธิของเด็กที่ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ความเปราะบาง ของเด็ก ๆ ที่ประสบสถานการณ์ยากลำบาก เช่น ถูกส่งเข้ารับการเลี้ยงดูฉุกเฉิน หรือถูกส่งไปรับการเลี้ยงดู ในพื้นที่ห่างไกลจากบ้าน รวมถึงฝึกการรับรู้ในประเด็นด้านวัฒนธรรม สังคม เพศ และศาสนา ทั้งนี้ รัฐควรจัด ทรัพยากรและช่องทางต่าง ๆ อย่างเพียงพอเพื่อสร้างความยอมรับให้กับนักวิชาชีพเหล่านี้ ซึ่งส่งผลดี ต่อการดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน
- 116. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่ง ควรจัดให้พนักงานเลี้ยงดูเด็กทุกคนได้รับการฝึกอบรมให้สามารถ รับมือกับพฤติกรรมท้าทายของเด็กได้อย่างเหมาะสม ซึ่งรวมถึงการฝึกวิธีจัดการกับความขัดแย้ง พฤติกรรม ทำร้ายผู้อื่น และพฤติกรรรมทำร้ายตนเอง
- 117. ในกรณีที่เหมาะสม หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ทุกแห่ง ควรประกันให้พนักงานเลี้ยงดูเด็ก มีความพร้อมในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กติดเชื้อเอชไอวี เด็กที่มีอาการป่วยเรื้อรังทางร่างกายหรือจิตใจ และเด็กทุพพลภาพทางร่างกายหรือจิตใจ

2. Foster care

- 118. The competent authority or agency should devise a system, and should train concerned staff accordingly, to assess and match the needs of the child with the abilities and resources of potential foster carers and to prepare all concerned for the placement.
- 119. A pool of accredited foster carers should be identified in each locality who can provide children with care and protection while maintaining ties to family, community and cultural group.
- 120. Special preparation, support and counselling services for foster carers should be developed and made available to carers at regular intervals, before, during and after the placement.
- 121. Carers should have, within fostering agencies and other systems involved with children without parental care, the opportunity to make their voice heard and to influence policy.
- 122. Encouragement should be given to the establishment of associations of foster carers that can provide important mutual support and contribute to practice and policy development.

C. Residential care

- 123. Facilities providing residential care should be small and be organized around the rights and needs of the child, in a setting as close as possible to a family or small group situation. Their objective should generally be to provide temporary care and to contribute actively to the child's family reintegration or, if this is not possible, to secure his/her stable care in an alternative family setting, including through adoption or kafala of Islamic law, where appropriate.
- 124. Measures should be taken so that, where necessary and appropriate, a child solely in need of protection and alternative care may be accommodated separately from children who are subject to the criminal justice system.
- 125. The competent national or local authority should establish rigorous screening procedures to ensure that only appropriate admissions to such facilities are made.
- 126. States should ensure that there are sufficient carers in residential care settings to allow individualized attention and to give the child, where appropriate, the opportunity to bond with a specific carer. Carers should also be deployed within the care setting in such a way as to implement effectively its aims and objectives and ensure child protection.

2. ครอบครัวอุปถัมภ์

- 118. หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรวางระบบสำหรับการประเมินว่าผู้ขอรับอุปถัมภ์มีขีดความสามารถและทรัพยากร ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กหรือไม่ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวกับ กับการมอบเด็กให้ครอบครัวอุปถัมภ์ ทั้งนี้ หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควรฝึกอบรมบุคลากรให้สามารถ ปฏิบัติงานในระบบดังกล่าวได้ตามที่วางไว้
- 119. ในแต่ละท้องที่ ควรรวบรวมรายชื่อของผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองเด็ก ๆ ในขณะที่เด็กเหล่านั้นยังสามารถติดต่อกับครอบครัว ชุมชม และกลุ่มทางวัฒนธรรมได้สะดวก
- 120. ควรจัดบริการเตรียมความพร้อม บริการให้ความสนับสนุน และบริการให้คำปรึกษาขึ้นเป็นพิเศษสำหรับ ครอบครัวอุปถัมภ์ และให้บริการเหล่านี้แก่พวกเขาและเธอโดยสม่ำเสมอ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลัง การอุปถัมภ์เด็ก
- 121. ผู้รับอุปถัมภ์เด็กควรมีช่องทางแสดงความคิดเห็นซึ่งส่งผลต่อนโยบายของหน่วยงานด้านครอบครัวอุปถัมภ์ หรือระบบอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็กที่ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่
- 122. ควรสนับสนุนให้มีการรวมตัวของบรรดาครอบครัวอุปถัมภ์ในรูปสมาคม ซึ่งสมาชิกให้การสนับสนุนซึ่งกัน และกัน สมาคมดังกล่าวยังสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาวิธีดำเนินงานและนโยบายด้านการเลี้ยงดูทดแทนอีกด้วย

ค) การเลี้ยงดูทดแทนในสถานสงเคราะห์

- 123. สถานสงเคราะห์ที่ให้การเลี้ยงดูทดแทนแก่เด็ก ควรมีขนาดเล็กและถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองตอบต่อสิทธิและ ความต้องการของเด็ก อีกทั้งมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงที่สุดเท่าที่เป็นไปกับสภาพแวดล้อมของครอบครัว หรือของการเลี้ยงดูเด็กเป็นกลุ่มย่อย โดยทั่วไปสถานสงเคราะห์เหล่านี้ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเลี้ยงดู ชั่วคราว และมุ่งให้เด็กได้คืนสู่ครอบครัว แต่ในกรณีที่ไม่อาจทำได้ ก็มุ่งให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูทดแทนอย่างถาวร ในรูปแบบที่มีสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว ซึ่งรวมถึงการรับบุตรบุญธรรม และระบบคาฟาลา (kafala) ตามกฎหมายอิสลามสำหรับกรณีที่เหมาะสม
- 124. ในกรณีที่เหมาะสมและจำเป็น ควรดำเนินมาตรการแยกเลี้ยงดูเด็กที่ต้องการแต่เพียงการคุ้มครอง และการเลี้ยงดูทดแทน ออกจากเด็กที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- 125. หน่วยงานรัฐระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ควรกำหนดขั้นตอนคัดกรองที่เข้มงวดสำหรับ การพิจารณารับเด็กเข้าสู่สถานสงเคราะห์ตามข้อ 124
- 126. รัฐควรประกันให้สถานสงเคราะห์มีจำนวนพนักงานเลี้ยงดูเด็กมากเพียงพอ เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับการเอาใจใส่ และให้เกิดความผูกพันระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงดูตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ควรมีการมอบหมายหน้าที่ ให้พนักงานที่เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติงานได้ตามหน้าที่ มีลักษณะกระจายตัวในบริเวณต่าง ๆ ของสถานสงเคราะห์ เพื่อให้ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมถึงเพื่อประกันให้เด็ก ๆ ได้รับการคุ้มครองอย่างทั่วถึง

4

127. Laws, policies and regulations should prohibit the recruitment and solicitation of children for placement in residential care by agencies, facilities or individuals.

D. Inspection and monitoring

- 128. Agencies, facilities and professionals involved in care provision should be accountable to a specific public authority, which should ensure, inter alia, frequent inspections comprising both scheduled and unannounced visits, involving discussion with and observation of the staff and the children.
- 129. To the extent possible and appropriate, inspection functions should include a component of training and capacity building for care providers.
- 130. States should be encouraged to ensure that an independent monitoring mechanism is in place, with due consideration for the principles relating to the status of national institutions for the promotion and protection of human rights (the Paris Principles).⁸ The monitoring mechanism should be easily accessible to children, parents and those responsible for children without parental care. The functions of the monitoring mechanism should include:
 - (a) Consulting in conditions of privacy with children in all forms of alternative care, visiting the care settings in which they live and undertaking investigations into any alleged situation of violation of children's rights in those settings, on complaint or on its own initiative;
 - (b) Recommending relevant policies to appropriate authorities with the aim of improving the treatment of children deprived of parental care and ensuring that it is in keeping with the preponderance of research findings on child protection, health, development and care;
 - (c) Submitting proposals and observations concerning draft legislation;
 - (d) Contributing independently to the reporting process under the Convention on the Rights of the Child,² including to periodic State party reports to the Committee on the Rights of the Child with regard to the implementation of the present Guidelines.

E. Support for aftercare

131. Agencies and facilities should have a clear policy and should carry out agreed procedures relating to the planned and unplanned conclusion of their work with children to ensure appropriate aftercare and/or follow up. Throughout the period of care, they should systematically aim at preparing children to assume self reliance and to integrate fully in the community, notably through the acquisition of social and life skills, which are fostered by participation in the life of the local community.

127. ควรมีกฎหมาย นโยบาย และระเบียบห้ามหน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ หรือบุคคลใด ๆ ใช้วิธีเกณฑ์ และชักชวนเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์

ง) การตรวจสอบและติดตามผล

- 128. หน่วยงาน/องค์กร สถานสงเคราะห์ และนักวิชาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้การดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทน ควรอยู่ ภายใต้การกำกับควบคุมของหน่วยงานรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ซึ่งดำเนินมาตรการต่าง ๆ รวมถึงการเข้าตรวจสอบ บ่อยๆ ทั้งโดยมีการนัดหมายและไม่นัดหมายล่วงหน้า และการพูดคุยและเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของพนักงาน และเด็ก ๆ ระหว่างการเข้าตรวจสอบ
- 129. หากมีความเหมาะสม การตรวจสอบตามข้อ 128 ควรจัดช่วงเวลาสำหรับการอบรมให้ความรู้และเสริมสร้าง ขีดความสามารถของพนักงานเลี้ยงดูเด็กมากที่สุดเท่าที่เป็นได้
- 130. ควรสนับสนุนให้รัฐสร้างกลไกติดตามผลซึ่งดำเนินงานอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงหลักการเกี่ยวกับสถานะ ของสถาบันระดับชาติซึ่งดำเนินงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (หลักการปารีส)⁸ กลไกดังกล่าว ควรเปิดกว้างให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็กซึ่งขาดพ่อแม่เลี้ยงดู เด็ก และพ่อแม่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก โดยมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง
 - (ก) การร่วมหารือเป็นการส่วนตัวกับเด็กซึ่งอยู่ภายใต้การเลี้ยงดูทดแทนทุกรูปแบบ การเข้าเยี่ยมสถานที่ เลี้ยงดูเด็ก และการสอบสวนกรณีต้องสงสัยว่ามีการละเมิดสิทธิของเด็ก ทั้งที่มีและไม่มีการร้องทุกข์
 - (ข) เสนอนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ เพื่อมุ่งปรับปรุงการปฏิบัติต่อเด็กที่ ขาดการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ และสร้างหลักประกันให้การปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัย ด้านการคุ้มครอง เลี้ยงดู สุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก
 - (ค) ส่งข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพื่อประกอบการร่างกฎหมาย
 - (ง) ให้การสนับสนุนโดยเอกเทศในประเด็นการดำเนินงานตามแนวปฏิบัตินี้ ต่อกระบวนการจัดทำรายงาน ประเทศและรายงานความก้าวหน้าตามพันธกรณีในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก² เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ

จ) การให้ความสนับสนุนแก่เด็กหลังจากสิ้นสุดการเลี้ยงดูทดแทน

131. หน่วยงาน/องค์กร และสถานสงเคราะห์ ควรมีนโยบายที่ชัดเจนและดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อประกันให้เด็กได้รับความสนับสนุนอย่างเหมาะสม และ/หรือมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องหลังจากสิ้นสุด การเลี้ยงดูทดแทน ไม่ว่าเป็นการสิ้นสุดตามแผนหรือไม่ โดยดำเนินงานอย่างเป็นระบบตลอดช่วงเวลาที่เด็กอยู่ ภายใต้การเลี้ยงดู เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กให้สามารถพึ่งตนเองและใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างกลมกลืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้เด็กมีส่วนร่วมในวิถีของชุมชนเพื่อเสริมทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม

⁸ ข้อมติที่ 48/134, annex.

- 132. The process of transition from care to aftercare should take into consideration children's gender, age, maturity and particular circumstances and include counselling and support, notably to avoid exploitation. Children leaving care should be encouraged to take part in the planning of aftercare life. Children with special needs, such as disabilities, should benefit from an appropriate support system, ensuring, inter alia, avoidance of unnecessary institutionalization. Both the public and the private sectors should be encouraged, including through incentives, to employ children from different care services, particularly children with special needs.
- 133. Special efforts should be made to allocate to each child, whenever possible, a specialized person who can facilitate his/her independence when leaving care.
- 134. Aftercare should be prepared as early as possible in the placement and, in any case, well before the child leaves the care setting.
- 135. Ongoing educational and vocational training opportunities should be imparted as part of life skills education to young people leaving care in order to help them to become financially independent and generate their own income.
- 136. Access to social, legal and health services, together with appropriate financial support, should also be provided to young people leaving care and during aftercare.

VIII. Care provision for children outside their country of habitual residence

A. Placement of a child for care abroad

- 137. The present Guidelines should apply to all public and private entities and all persons involved in arrangements for a child to be sent for care to a country other than his/her country of habitual residence, whether for medical treatment, temporary hosting, respite care or any other reason.
- 138. States concerned should ensure that a designated body has responsibility for determining specific standards to be met regarding, in particular, the criteria for selecting carers in the host country and the quality of care and follow up, as well as for supervising and monitoring the operation of such schemes.

- 132. ในกระบวนการเปลี่ยนผ่านจากสถานะเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไปสู่การพ้นจากการเลี้ยงดูทดแทนนั้น ควรได้รับ คำปรึกษา ความช่วยเหลือ และการสนับสนุน โดยคำนึงถึงเพศ อายุ วุฒิภาวะ และเงื่อนไขเฉพาะของเขา หรือเธอ โดยเน้นป้องกันการถูกแสวงหาประโยชน์ เด็กที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้ ควรได้รับการสนับสนุน ให้ร่วมวางแผนการดำเนินชีวิตหลังออกจากการเลี้ยงดู เด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กทุพพลภาพ ควรได้รับประโยชน์จากระบบสนับสนุนที่เหมาะสม เพื่อประกันไม่ให้ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง การถูกส่งเข้าสถานสงเคราะห์โดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ ภาครัฐและภาคเอกชนควรได้รับการสนับสนุน ซึ่งรวมถึง การกำหนดเงื่อนไขจูงใจให้รับเด็ก ๆ ที่พ้นจากการเลี้ยงดูทดแทนเข้าเป็นพนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก ๆ ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ
- 133. ในทุกกรณีที่เป็นไปได้ ควรจัดผู้เชี่ยวชาญเพื่อคอยดูแลเด็กแต่ละคนที่พ้นจากการเลี้ยงดูทดแทน ให้สามารถ ดำเนินชีวิตอย่างเป็นอิสระ
- 134. ควรวางแผนการดูแลเด็กหลังพ้นจากการเลี้ยงดูแต่เนิ่น ๆ โดยเร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ก่อนที่เด็กจะออกจาก การเลี้ยงดู
- 135. ควรให้การศึกษาและการฝึกอาชีพอย่างต่อเนื่องแก่เยาวชนที่อยู่ระหว่างช่วงออกจากการเลี้ยงดูทดแทน โดยเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมทักษะชีวิต เพื่อช่วยให้เยาวชนเหล่านี้มีอิสระทางการเงินและมีรายได้จากการ ทำงาน
- 136. ควรจัดบริการทางสังคม กฎหมาย และสุขภาพ รวมถึงการสนับสนุนด้านการเงินที่เหมาะสมให้แก่เยาวชน ที่อยู่ระหว่างช่วงออกจากการเลี้ยงดูทดแทน และเยาวชนที่พ้นจากการเลี้ยงดูทดแทนไปแล้ว

VIII. การดำเนินงานการเลี้ยงดูทดแทนนอกประเทศของเด็ก

ก) การส่งเด็กไปรับการเลี้ยงดูทดแทนในต่างประเทศ

- 137. แนวปฏิบัตินี้ครอบคลุมถึงหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และบุคคลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ส่งเด็กไปสู่ประเทศซึ่งไม่ใช่ประเทศถิ่นพำนักเดิมของเด็ก ไม่ว่าเพื่อรับการรักษาทางแพทย์ การเลี้ยงดูชั่วคราว หรือด้วยเหตุผลอื่นใด
- 138. รัฐควรประกันให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการวางเกณฑ์มาตรฐานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกณฑ์มาตรฐานสำหรับการคัดเลือกผู้ขอรับเลี้ยงดูเด็กในประเทศปลายทาง คุณภาพการเลี้ยงดูและการติดตาม ผลในประเทศนั้น ๆ รวมถึงเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการกำกับควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว

48

139. To ensure appropriate international cooperation and child protection in such situations, States are encouraged to ratify or accede to the Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Cooperation in respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, of 19 October 1996.

B. Provision of care for a child already abroad

- 140. The present Guidelines, as well as other relevant international provisions, should apply to all public and private entities and all persons involved in arrangements for a child needing care while in a country other than his/her country of habitual residence, for whatever reason.
- 141. Unaccompanied or separated children already abroad should, in principle, enjoy the same level of protection and care as national children in the country concerned.
- 142. In determining appropriate care provision, the diversity and disparity of unaccompanied or separated children (such as ethnic and migratory background or cultural and religious diversity) should be taken into consideration on a case by case basis.
- 143. Unaccompanied or separated children, including those who arrive irregularly in a country, should not, in principle, be deprived of their liberty solely for having breached any law governing access to and stay within the territory.
- 144. Child victims of trafficking should neither be detained in police custody nor subjected to penalties for their involvement under compulsion in unlawful activities.
- 145. As soon as an unaccompanied child is identified, States are strongly encouraged to appoint a guardian or, where necessary, representation by an organization responsible for his/her care and well being to accompany the child throughout the status determination and decision making process.
- 146. As soon as an unaccompanied or separated child is taken into care, all reasonable efforts should be made to trace his/her family and re establish family ties, when this is in the best interests of the child and would not endanger those involved.
- 147. In order to assist in planning the future of an unaccompanied or separated child in a manner that best protects his/her rights, relevant State and social service authorities should make all reasonable efforts to procure documentation and information in order to conduct an assessment of the child's risk and social and family conditions in his/her country of habitual residence.

139. เพื่อประกันให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศและการคุ้มครองเด็กอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ดังกล่าว ขอสนับสนุนให้รัฐต่าง ๆ ให้สัตยาบันหรือเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยอำนาจศาล กฎหมาย ที่บังคับใช้ การยอมรับ การบังคับใช้กฎหมาย และความร่วมมือเกี่ยวกับความรับผิดชอบของบิดามารดา และ มาตรการเพื่อการคุ้มครองเด็ก (Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Cooperation in respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, of 19 October 1996.)⁹

ข) การดำเนินงานเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็กที่อยู่ในต่างประเทศแล้ว

- 140. **แนวปฏิบัตินี้**และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในกติการะหว่างประเทศฉบับอื่นๆ ควรครอบคลุมถึงหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และบุคคลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสำหรับเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการเลี้ยงดู ระหว่างที่อยู่ในประเทศซึ่งไม่ใช่ประเทศถิ่นพำนักเดิมของเด็ก ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด
- 141. ตามหลักการ เด็กที่อยู่ในต่างประเทศแล้วและไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง ควรได้รับการคุ้มครอง และเลี้ยงดูอย่างเท่าเทียมกับเด็กที่เป็นพลเมืองของประเทศนั้น
- 142. ควรเลือกรูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็กเป็นรายกรณี โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความ ไม่เท่าเทียมกันของเด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง เช่น ภูมิหลังด้านชาติพันธุ์และการย้ายถิ่นฐาน หรือความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา
- 143. ตามหลักการ เด็กๆ ที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง ซึ่งรวมถึงเด็ก ๆ ซึ่งเข้าสู่ประเทศโดยไม่ได้ใช้ ช่องทางปกติ ไม่ควรถูกจำกัดอิสรภาพเพียงเพราะได้ฝ่าฝืนกฎหมายด้านการเข้าและพักอาศัยในอาณาเขต ของประเทศ
- 144. เด็กที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ไม่ควรถูกตำรวจควบคุมตัวหรือถูกลงโทษด้วยข้อหามีส่วนร่วมในการกระทำ ผิดกฎหมาย เนื่องจากโดนบีบบังคับ
- 145. ทันทีที่พบเด็กซึ่งไม่มีผู้เลี้ยงดู รัฐควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการแต่งตั้งบุคคล หรือผู้แทนจากองค์กรซึ่งมี หน้าที่รับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก ให้ทำหน้าที่ผู้ปกครองตามกฎหมายของเด็กคนนั้น ไปจนสิ้นสุดกระบวนการระบุสถานะและกำหนดวิธีดำเนินงานสำหรับเขาหรือเธอ
- 146. ทันทีที่เด็กซึ่งไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครองได้เข้าสู่ระบบการเลี้ยงดู ควรดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อสืบเสาะหาครอบครัวของเด็ก และคืนเด็กสู่ครอบครัว หากวิธีการดังกล่าวเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก และไม่ส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับอันตราย
- 147. เพื่อให้การวางแผนอนาคตสำหรับเด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง เป็นไปในลักษณะที่สิทธิของเด็ก ได้รับการคุ้มครองอย่างดีที่สุด รัฐและหน่วยงานด้านบริการสังคมควรดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อให้ได้มาซึ่ง เอกสารและข้อมูลสำหรับการประเมินระดับความเสี่ยง เงื่อนไขทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ของเด็กในประเทศถิ่นทำนักเดิมของเขาหรือเธอ

⁹ United Nations, Treaty Series, vol. 2204, No. 39130.

- 148. Unaccompanied or separated children must not be returned to their country of habitual residence:
 - (a) If, following the risk and security assessment, there are reasons to believe that the child's safety and security are in danger;
 - (b) Unless, prior to the return, a suitable caregiver, such as a parent, other relative, other adult caretaker, a Government agency or an authorized agency or facility in the country of origin, has agreed and is able to take responsibility for the child and provide him or her with appropriate care and protection;
 - (c) If, for other reasons, it is not in the best interests of the child, according to the assessment of the competent authorities.
- 149. With the above aims in mind, cooperation among States, regions, local authorities and civil society associations should be promoted, strengthened and enhanced.
- 150. The effective involvement of consular services or, failing that, legal representatives of the country of origin should be foreseen, when this is in the best interests of the child and would not endanger the child or his/her family.
- 151. Those responsible for the welfare of an unaccompanied or separated child should facilitate regular communication between the child and his/her family, except where this is against the child's wishes or is demonstrably not in his/her best interests.
- 152. Placement with a view to adoption or kafala of Islamic law should not be considered a suitable initial option for an unaccompanied or separated child. States are encouraged to consider this option only after efforts to determine the location of his/her parents, extended family or habitual carers have been exhausted.

IX. Care in emergency situations

A. Application of the Guidelines

- 153. The present Guidelines should continue to apply in situations of emergency arising from natural and man made disasters, including international and non international armed conflicts, as well as foreign occupation. Individuals and organizations wishing to work on behalf of children without parental care in emergency situations are strongly encouraged to operate in accordance with the Guidelines.
- 154. In such circumstances, the State or de facto authorities in the region concerned, the international community and all local, national, foreign and international agencies providing or intending to provide child focused services should pay special attention:

- 148. การส่งเด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครองกลับประเทศถิ่นพำนักเดิมของเขาหรือเธอ มีข้อพิจารณา ดังนี้
 - (ก) ต้องไม่ส่งเด็กกลับประเทศ หากผลประเมินด้านความเสี่ยงและความปลอดภัย พบเหตุผลซึ่งเชื่อได้ว่า เด็กเสี่ยงกับการได้รับอันตราย
 - (ข) ให้ส่งเด็กกลับประเทศได้ หากก่อนถึงเวลานั้น มีการตกลงรับเลี้ยงดูเด็กโดยพ่อ แม่ ญาติ บุคคลอื่น ๆ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานซึ่งได้รับมอบหมาย หรือสถานสงเคราะห์ ซึ่งมีสามารถให้การดูแลและคุ้มครอง เด็กคนนั้นอย่างเหมาะสมในประเทศถิ่นพำนักเดิมของเขาหรือเธอ
 - (ค) ต้องไม่ส่งเด็กกลับประเทศ หากผลประเมินของหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ระบุว่าไม่เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับเด็ก
- 149. เพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งหมายที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงควรมีการส่งเสริม สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับ ความร่วมมือระหว่างรัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และภาคประชาสังคม
- 150. ควรมีข้อตกลงล่วงหน้าให้บริการด้านกงสุลมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง แต่หากไม่สำเร็จ ก็ให้ตัวแทนของประเทศ ต้นทางซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายเข้าร่วมดำเนินงานส่งเด็กกลับประเทศ หากวิธีการดังกล่าวเป็นประโยชน์สูงสุด สำหรับเด็ก และไม่ส่งผลให้เด็กหรือครอบครัวได้รับอันตราย
- 151. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสวัสดิการของเด็กซึ่งไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง ควรจัดให้เด็กและครอบครัว ติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ หากไม่ขัดต่อความต้องการของเด็ก หรือเห็นได้ชัดว่าไม่เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก
- 152. ไม่ควรใช้วิธีการซึ่งมุ่งให้เด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรม หรือระบบ คาฟาลา (kafala) ตามกฎหมายอิสลาม ทั้งนี้ ขอสนับสนุนให้รัฐพิจารณาทางเลือกนี้ก็ต่อเมื่อได้ดำเนินงาน สืบเสาะอย่างเต็มที่แล้ว และไม่พบเบาะแสเกี่ยวกับพ่อแม่ ครอบครัวขยาย หรือผู้ที่เคยเลี้ยงดูเด็ก

IX. การเลี้ยงดูเด็กในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ก) ความครอบคลุมของแนวปฏิบัตินี้

- 153. **แนวปฏิบัตินี้**ครอบคลุมสถานการณ์ฉุกเฉินทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ ซึ่งรวมถึง สถานการณ์ความขัดแย้งกันด้วยอาวุธทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ และการถูกยึดครองโดยต่างชาติ ทั้งนี้ ขอย้ำถึงความสำคัญยิ่งของการดำเนินงานตาม**แนวปฏิบัตินี้** สำหรับบุคคลและองค์กรที่ต้องการทำงาน ช่วยเหลือเด็กซึ่งขาดพ่อแม่เลี้ยงดูในสถานการณ์ฉุกเฉิน
- 154. ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว รัฐหรือผู้มีอำนาจแท้จริงในเขตพื้นที่นั้น ประชาคมระหว่างประเทศ หน่วยงานระดับ ท้องถิ่น ระดับชาติ หน่วยงานต่างประเทศ และหน่วยงานนานาชาติทั้งหมด ซึ่งให้หรือต้องการให้บริการ สำหรับเด็ก ๆ ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับประเด็นต่อไปนี้

- (a) To ensure that all entities and persons involved in responding to unaccompanied or separated children are sufficiently experienced, trained, resourceful and equipped to do so in an appropriate manner;
- (b) To develop, as necessary, temporary and long term family based care;
- (c) To use residential care only as a temporary measure until family based care can be developed;
- (d) To prohibit the establishment of new residential facilities structured to provide simultaneous care to large groups of children on a permanent or long term basis;
- (e) To prevent the cross border displacement of children, except under the circumstances described in paragraph 160 below;
- (f) To make cooperation with family tracing and reintegration efforts mandatory.

Preventing separation

- 155. Organizations and authorities should make every effort to prevent the separation of children from their parents or primary caregivers, unless the best interests of the child so require, and ensure that their actions do not inadvertently encourage family separation by providing services and benefits to children alone rather than to families.
- 156. Separation initiated by the child's parents or other primary caregivers should be prevented by:
 - (a) Ensuring that all households have access to basic food and medical supplies and other services, including education;
 - (b) Limiting the development of residential care options and restricting their use to those situations where it is absolutely necessary.

B. Care arrangements

- 157. Communities should be assisted in playing an active role in monitoring and responding to care and protection issues facing children in their local context.
- 158. Care within a child's own community, including fostering, should be encouraged, as it provides continuity in socialization and development.
- 159. As unaccompanied or separated children may be at heightened risk of abuse and exploitation, monitoring and specific support to carers should be foreseen to ensure their protection.
- 160. Children in emergency situations should not be moved to a country other than that of their habitual residence for alternative care except temporarily for compelling health, medical or safety reasons. In that case, this should be as close as possible to their home, they should be accompanied by a parent or caregiver known to them, and a clear return plan should be established.

- (ก) สร้างหลักประกันว่า องค์กรและบุคคลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือ ถูกแยกจากผู้ปกครอง ต้องมีประสบการณ์ ได้รับการฝึกอบรม มีทรัพยากร และมีอุปกรณ์เครื่องมือ เพียงพอสำหรับการดำเนินงานอย่างเหมาะสม
- (ข) ดำเนินงานให้เด็ก ๆ ได้รับการเลี้ยงดูชั่วคราวและถาวรในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว ตามความจำเป็น
- (ค) ใช้วิธีส่งเด็กเข้าสู่สถานสงเคราะห์ในลักษณะมาตรการชั่วคราวเท่านั้น จนกว่าจะจัดการเลี้ยงดู ในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัวได้
- (ง) ห้ามการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ใหม่ ซึ่งออกแบบมาเพื่อให้การเลี้ยงดูระยะยาวหรืออย่างถาวรแก่เด็ก จำนวนมากพร้อม ๆ กัน
- (จ) ห้ามการส่งเด็กข้ามประเทศ ยกเว้นในสถานการณ์ตามข้อ 160
- (ฉ) กำหนดเงื่อนไขให้ต้องร่วมมือกับการดำเนินงานด้านสืบเสาะหาครอบครัวและคืนเด็กสู่ครอบครัว

การป้องกันไม่ให้เด็กถูกแยกจากผู้ปกครอง

- 155. องค์กรและหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ควรดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กถูกแยกจากพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูหลัก ยกเว้นเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก และหลีกเลี่ยงการให้บริการ ช่วยเหลือเฉพาะแก่ตัวเด็ก ซึ่งอาจส่งผลโดยไม่เจตนา ทำให้เด็ก ๆ และผู้ปกครองแยกจากกัน
- 156. ควรป้องกันกรณีเด็กและผู้ปกครองแยกจากกัน ซึ่งเกิดจากความต้องการของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลัก โดย
 - (ก) ประกันให้ทุกครองครัวได้รับการช่วยเหลือด้านอาหาร ยารักษาโรค การศึกษา และบริการอื่น ๆ ที่จำเป็น
 - (ข) จำกัดการสร้างสถานสงเคราะห์ขึ้นใหม่ และควบคุมให้ใช้สถานสงเคราะห์เลี้ยงดูเด็กเฉพาะในกรณีที่ จำเป็นที่สุดเท่านั้น

ข) การดำเนินงานเลี้ยงดูเด็ก

- 157. ควรช่วยเหลือชุมชนให้มีบทบาทสำคัญในการติดตามผล และรับมือกับประเด็นด้านการเลี้ยงดูและคุ้มครองเด็ก ในท้องถิ่น
- 158. ควรสนับสนุนให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูในชุมชนของตน เช่น ในรูปแบบครอบครัวอุปถัมภ์ ซึ่งเอื้ออำนวยให้เด็ก สร้างความผูกพันอย่างต่อเนื่องกับผู้คนในชุมชน
- 159. เด็กที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกละเมิดและแสวงหาประโยชน์ ดังนั้น จึงควรสร้างหลักประกันให้เด็กกลุ่มนี้ได้รับคุ้มครอง โดยการจัดระบบติดตามผลและให้การสนับสนุน อย่างเฉพาะเจาะจงแก่ผู้รับเลี้ยงดู
- 160. เด็กที่อยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินไม่ควรถูกย้ายไปรับการเลี้ยงดูทดแทนนอกประเทศถิ่นพำนักเดิม ยกเว้นกรณีที่มี ความจำเป็นยิ่งยวดด้านสุขภาพ การแพทย์ หรือความปลอดภัย ซึ่งควรให้เด็กได้อยู่ในพื้นที่ใกล้บ้านเดิมที่สุด เท่าที่เป็นได้ โดยมีพ่อ แม่ หรือผู้เลี้ยงดูที่เด็กคุ้นเคยร่วมเดินทางไปด้วย อีกทั้งมีการกำหนดแผนส่งเด็กกลับไว้ ล่วงหน้าอย่างชัดเจน

161. Should family reintegration prove impossible within an appropriate period or be deemed contrary to the best interests of the child, stable and definitive solutions, such as adoption or kafala of Islamic law, should be envisaged; failing this, other long term options should be considered, such as foster care or appropriate residential care, including group homes and other supervised living arrangements.

C. Tracing and family reintegration

- 162. Identifying, registering and documenting unaccompanied or separated children are priorities in any emergency and should be carried out as quickly as possible.
- 163. Registration activities should be conducted by or under the direct supervision of State authorities and explicitly mandated entities with responsibility for and experience in this task.
- 164. The confidential nature of the information collected should be respected and systems put in place for safe forwarding and storage of information. Information should only be shared among duly mandated agencies for the purpose of tracing, family reintegration and care.
- 165. All those engaged in tracing family members or primary legal or customary caregivers should operate within a coordinated system, using standardized forms and mutually compatible procedures, wherever possible. They should ensure that the child and others concerned would not be endangered by their actions.
- 166. The validity of relationships and the confirmation of the willingness of the child and family members to be reunited must be verified for every child. No action should be taken that may hinder eventual family reintegration, such as adoption, change of name or movement to places far from the family's likely location, until all tracing efforts have been exhausted.
- 167. Appropriate records of any placement of a child should be made and kept in a safe and secure manner so that reunification can be facilitated in the future.

161. หากการคืนเด็กสู่ครอบครัวภายในระยะเวลาที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่ไม่อาจเป็นได้ หรือถูกพิจารณาว่าขัดแย้งกับ ประโยชน์สูงสุดของเด็ก การดำเนินงานควรมุ่งให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างถาวรในรูปแบบของการรับบุตร บุญธรรม หรือระบบคาฟาลา (kafala) ตามกฎหมายอิสลาม แต่หากไม่ได้ผล ก็ควรพิจารณาการเลี้ยงดู ระยะยาวในรูปแบบอื่น เช่น ครอบครัวอุปถัมภ์ สถานสงเคราะห์ที่เหมาะสม การจัดบริการแบบกลุ่มพึ่งพา หรือการให้เด็กดำเนินชีวิตภายใต้การกำกับดูแล

ค) การสืบเสาะหาครอบครัวของเด็ก และคืนเด็กสู่ครอบครัว

- 162. สำหรับเด็กซึ่งอยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินและไม่มีผู้เลี้ยงดูหรือถูกแยกจากผู้ปกครอง เรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการ ก่อนโดยด่วนที่สุดก็คือ การระบุตัว ลงทะเบียน และจัดทำเอกสารสำหรับเด็กกลุ่มนี้
- 163. ขั้นตอนในการลงทะเบียน ควรดำเนินการโดยหรือภายใต้การกำกับควบคุมโดยตรงของหน่วยงานรัฐซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ หรือองค์กรซึ่งได้รับมอบหมายอย่างชัดเจนและมีประสบการณ์ในการดำเนินงานนี้
- 164. ควรให้ความสำคัญกับการรักษาความลับของข้อมูลที่รวบรวมได้ และวางระบบความปลอดภัยในการจัดส่ง และเก็บรักษาข้อมูล อีกทั้งให้แบ่งปันข้อมูลได้เฉพาะระหว่างหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ สืบเสาะหาครอบครัวเด็ก คืนเด็กสู่ครอบครัว และเลี้ยงดูเด็กเท่านั้น
- 165. ในการสืบเสาะหาสมาชิกครอบครัว ผู้เลี้ยงดูหลัก หรือผู้เลี้ยงดูตามประเพณีของเด็กนั้น ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด ควรปฏิบัติงานสอดประสานกันอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบฟอร์มมาตรฐานและขั้นตอนที่สอดคล้องกัน ในทุกกรณีที่เป็นได้ อีกทั้งไม่กระทำการใด ๆ ที่อาจส่งผลให้เด็กและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับอันตราย
- 166. ในทุกกรณี ต้องทำการตรวจสอบว่าเด็กเป็นลูกของบุคคลที่อ้างว่าเป็นพ่อแม่จริง และยืนยันว่าเด็กและครอบครัว ต้องการกลับไปใช้ชีวิตร่วมกันจริง อีกทั้งไม่ควรดำเนินการใดๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการคืนเด็กสู่ครอบครัว เช่น การรับบุตรบุญธรรม การเปลี่ยนชื่อเด็ก หรือย้ายเด็กไปไกลจากบริเวณซึ่งคาดว่าเป็นพื้นที่อาศัย ของครอบครัวเด็ก จนกว่าจะได้ดำเนินงานสืบเสาะอย่างเต็มที่แล้ว และไม่พบเบาะแสเกี่ยวกับพ่อแม่ หรือญาติของเด็ก
- 167. ควรทำบันทึกการส่งเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูทุกกรณี และเก็บรักษาไว้อย่างมั่นคงปลอดภัย เพื่อประโยชน์ สำหรับการดำเนินงานคืนเด็กสู่ครอบครัวในอนาคต

Guidelines for the Alternative Care of Children